Nr. 192 (6266) cz.

WARSZAWA, ŚRODA 26 CZERWCA 1935 r.

Rok XL

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-ej.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 5.06-70

DYREKCJA — 2.20—13

ADMINISTRACJA — 5-13-80

DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Cena numeru 20 groszy

Przeciwko ordynacji wyborczej B. B. W. R.

Strajki protestu

Warszawa robotnicza—wczoraj

Na wezwanie Warszawskiego OKR. PPS. i Komitetu Warszawskiego Bundu oraz Rady Zw. Zaw. w d. 25 b. m. odbył się w szeregu fabryk i zakładów pracy w Warszawie strajk protestu przeciw ordynacji wyborczej BBWR. i całemu systemowi sanacyjnemu.

Trudno nam wyliczyć wszystkie zakłady, objęte akcją protestacyjną — wobec udziału robotników z mniejszych fabryk i warsztatów, to też wyliczając poniżej niektóre tylko fabryki i warsztaty pracy, zaznaczamy, że nie jest to lista kompletna.

Tramwaje wyruszyły z opóźnieniem.

Prasa burżuazyjna, zanim jeszcze wyniki akcji strajkowej mogły być podsumowane, nie omieszkała stwierdzić w swych wydaniach wieczornych, że strajku właściwie w Warszawie nie było.

Poniższe wyliczenie wskazuje iż strajk objął wszystkie gałęzie pracy i przeważającą ilość zakładów. Nie strajkowano coprawda w fabrykach wojskowych, ale czytelnicy nasi orjentują się w specjalnej sytuacji, w jakiej znaleźli się ci robotnicy.

PRZEMYSŁ METALOWY

Jeśli chodzi o fabryki metalowe Warszawy i Pragi, strajki protestu przeciw ordynacji wyborczej BBWR odbyły się w następujących fabrykach, które w dniu 25 b. m. były nieczynne: **Lilpop, Handkego, Hartwiga, Dobrowolskiego Polskie Zakłady Elektryczne, „Drucianka", Neufelda, Mana, Serkowskiego, Szpotańskiego, Polskie Zakłady Optyczne, „Perkun", Perun", fabr. Jarkowskiego, Zielezińskiego, Gołębiowskiego, Kummera „Blaszanka", Smoleńskiego, Klajmana, Fraget, Wagnera, Kolberga, „Spiral", Orlean, Szwarcberg** i t. p.

Niezależnie od całodziennego strajku w powyższych oraz niewymienionych przez nas mniejszych fabrykach metalowych — należy wspomnieć o demonstracyjnem przerwaniu pracy na okres godziny w fabrykach **Paschalskiego, Rozenfelda, „Staniola"** i t. p.

FABRYKI CHEMICZNE

Wymienienie wszystkich fabryk chemicznych w których robotnicy porzucili pracę w dniu 25 b. m. — byłoby trudne wobec dużej ilości mniejszych zakładów pracy w tym zawodzie, to też wymienimy jedynie ważniejsze, jak: **Franaszek, Spiess, Majde, Guzikowa, Ceramika (Praga), „Itron" „Jaśniej słońca" „Vulcanit", Fabryka wyrobów szklanych** (Leszno), **„Sokół", Leszczyński, Łęcki** (papier) **„Rygawar"** przerwał pracę na czas godziny.

PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY, SKÓRZANY

Nie pracował całkowicie cały szereg **garbarń warszawskich, fabryk obuwia.** Do strajku stanęli wszyscy niemal żydowscy robotnicy przemysłu odzieżowego i skórzanego.

PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY.

Nie pracowały trzy młyny: **Bankiera, Warszawski Młyn Akcyjny i Młyn Praski** (Szeroka).

Około 100 piekarń (500 robotników żydowskich) nie pracowało. Pozatem niektóre fabryki czekolady i kawy strajkowały całkowicie lub częściowo.

Nie pracowano w szeregu restauracyj stołecznych.

DRUKARZE

Naskutek strajku drukarzy nie ukazał się ani jeden z ośmiu dzienników, wychodzących w stolicy w języku żydowskim.

PRZEMYSŁ BUDOWLANY I ROBOTY PUBLICZNE

W przemyśle budowlanym strajkowało około 90 proc. robotników. Wielkie budowle zostały unieruchomione.

Częściowo stanęli do strajku robotnicy, zatrudnieni na robotach publicznych, a więc — na Żeraniu (całkowicie), przy budowie wału na Pelcowiźnie (w 80 proc.), na Żoliborzu, na Placu Broni (roboty Państw. Wydziału Inżynierji) itp.

SZOFERZY

O god. 12 w nocy dnia 24 b. m. zaczęły zjeżdżać do remiz taktówki warszawskie. Do g. 9-ej z rana d. 25 b. m. taksówek niemal nie było na mieście. Pociągi nocne nie były zupełnie obsłużone. mimo wysiłków policji, która usiłowała nakłonić szoferów, by nie zjeżdżali na noc. W ten sposób Warszawa była niemal zupełnie pozbawiona w nocy komunikacji zmotoryzowanej (tramwaje nocne kursują w dużych odstępach czasu).

Dnia 25 b. m. taksówki kursowały bardzo nielicznie. Na stacjach nie było w ciągu dnia widać wozów. W proteście w ciągu dnia wzięło udział 75 — 80 proc. szoferów.

Ponadto dwugodzinny strajk protestacyjny miał miejsce w zakładach wodociągowych i kanalizacyjnych przy ul. Dobrej, powstrzymano się od pracy w warsztatach kolejek dojazdowych na Mokotowie.

Nie pracowali robotnicy przy wyładunku żwiru na Wiśle, tragarze i t. p.

Osobno wspomnieć trzeba o **strajku sprzedawców gazet,** którzy nie pracowali w 60 proc., wobec czego na wielu terenach nie można było, szczególniej zrana, dostać gazet.

ARESZTOWANIA.

O godz. 7 rano na Pradze przed fabryką „Pocisk" aresztowała policja ttow. Dubois i Śladowskiego za propagandę strajkową. Aresztowanych odprowadzono do komisarjatu a potem do Urzędu śledczego. Towarzysze nasi po paru godzinach zostali zwolnieni.

Na Żoliborzu aresztowane zostały ttow. Wawrzyńska, Mitznerowa, Mierzejewska.

Na Mokotowie aresztowano ttow. Łatkowskiego Zdzisława, Bożka Władysława, Kozłowskiego Romana, nie wymieniając paru innych towarzyszów, których wypuszczono.

W Łodzi i w okręgu łódzkim

Imponujący przebieg strajku protestacyjnego

Stanęły prawie wszystkie fabryki

(Telefonem).

W Łodzi i w okręgu łódzkim strajki protestacyjne odbyły się wczoraj i miały przebieg imponujący.

W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM W ŁODZI strajk objął 95% FABRYK. Stanęły wszystkie duże fabryki, jak: Poznański, Scheibler, Geyer, Widzewska Manufaktura, Steinert, Buhle, Eider, Rosenblat, Leonard i inne; stanął przemysł średni i mały.

Pozatem strajk objął robotników SEZONOWYCH oraz w dużej mierze przemysły METALOWY i BUDOWLANY.

W PABJANICACH strajk objął 98% fabryk; między innemi całkowicie stanęła, po raz pierwszy, fabryka Krusche i Ender. Ze wszystkich przedsiębiorstw czynne były tylko dwie maleńskie fabryczki.

W ZGIERZU strajk objął również 98% fabryk, tylko w dwóch małych fabryczkach (Sztonbacha i Honcha) robotnicy częściowo pracowali.

W ZDUŃSKIEJ WOLI nieczynne były wszystkie fabryki, z wyjątkiem fabryki Wiślickiego, gdzie na 150 robotników pracowało 70.

OZORKÓW satnął całkowicie.

W Jugosławji

Rząd Stojadinowicza

Rządem pojednania narodowego

Premjer Stojadinowicz złożył wobec przedstawiciela agencji Avala następujące oświadczenie:

„Przesilenie rządowe, wywołane przez znane wszystkim wydarzenia z polityki wewnętrznej, zostało szczęśliwie rozwiązane. Utworzony pod hasłem odprężenia i pojednania nowy Rząd składa się z przedstawicieli nietylko ugrupowań, które popierały poprzedni gabinet, lecz także grup, które dotychczas pozostawały na stronie. W ten sposób **rozszerzona została podstawa Rządu,** który pragnie wyzyskać w znaczeniu harmonijnego pojednania wszystkie twórcze siły kraju. Nowoutworzony Rząd liczy na współpracę parlamentu. Polityka zagraniczna w żadnym momencie wydarzeń ub. tygodnia nie wchodziła w grę, co jest samo przez się zrozumiałe.

Na szachownicy europejskiej

Rokowania angielsko-francuskie i włosko-angielskie. Sprawy Abisynji i Austrji

STANOWISKO LAVALA WOBEC UKŁADU ANGLJI Z NIEMCAMI.

Korespondent dyplomatyczny „Morning Post" dowiaduje się, że minister Eden podczas swego pobytu w Paryżu zaproponował Lavalowi ustalenie specjalnej procedury dla spraw o charakterze europejskim. Gabinet angielski wypowie się w tej kwestji na swem posiedzeniu środowem. Nowa procedura wyłącza na przyszłość możliwość oddzielnych rokowań. Minister Eden zapewnił gabinet francuski w imieniu swego Rządu, że pakt morski z Niemcami stanowi wyjątek, i że podobne metody więcej się nie powtórzą. Laval pragnie otrzymać powyższe zapewnienia na piśmie. Premjer Laval podkreślił konieczność wykonania w całej rozciągłości deklaracji londyńskiej z dn. 3 lutego b. r., oraz uchwał konferencji w Stresie. Pomiędzy różnemi zagadnieniami polityki europejskiej zachodzi ścisła współzależność. Układy z Niemcami nie mogą wychodzić poza ramy ogólnych porozumień, oraz stać w sprzeczności z umowami wielostronnemi. W ten sposób pomiędzy paktem lotniczym a paktami bezpieczeństwa zachodzi ścisły związek. Pakt lotniczy nie może być zawarty niezależnie od rozstrzygnięcia innych kwestyj, omówionych w deklaracji londyńskiej. Rząd francuski — wskazał Laval— przyjmie chętnie wszelkie kroki, zmierzające do dojścia do skutku ogólnego układu o ograniczeniu zbrojeń. W pierwszym rzędzie zbrojeń lądowych. Francja poza tem kładzie nacisk na konieczność powrotu Niemiec do Ligi Narodów.

ROZMOWY MUSSOLINIEGO Z EDENEM.

Korespndent dyplomatyczny „Daily Telegraph" donosi z Rzymu, że wczorajsze rozmowy min. Edena z Mussolinim ujawniły trzy fakty:

1) że we wszysktich sprawach europejskich W. Brytanja i Włochy bez trudności ustalą wspólną politykę, która będzie harmonizowała z polityką Francji,

2) że Włochy nie są zaniepokojone niemiecko - angielskiem porozumieniem morskiem, ale podobnie jak Francja mają zastrzeżenia z racji metody osiągnięcia tego porozumienia,

3) że Mussolini akceptuje, iż dokonany został pierwszy krok w kierunku uzyskania nowego powszechnego porozumienia w sprawie ograniczenia zbrojeń niemieckich i jest zwolennikiem natychmiastowego wszczęcia rokowań o zachodni pakt lotniczy.

WŁOCHY DOMAGAJĄ SIĘ WOLNEJ RĘKI W ABISYNJI

„Daily Mail" twierdzi, że Włochy dążą do wyjaśnienia sytuacji z Abisynją bez pośrednictwa innych państw, lub Ligi Narodów.

W kołach rzymskich panuje przeświadczenie, że Rząd angielski zrozumie istotną sytuację Wł... Abisynji.

Korespondent dyplomatyczny „Daily Telegraph" sądzi że rozmowy ministra Edena z członkami Rządu włoskiego doprowadzą do pozytywnych wyników.

NIEJASNY KOMUNIKAT O STANOWISKU ANGLJI WOBEC ABISYNJI

Korespondent Havasa w Londynie donosi, iż według opinji tamtejszych kół urzędowych Rząd W. Brytanji **nie zmienił swych zamiarów** i polecił ministrowi Edenowi przedłożyć Włochom pewne propozycje, zmierzające do uregulowania zatargu włosko - abisyńsk.

SPRAWA KONFERENCJI NADDUNAJSKIEJ

Agencja Havasa donosi z Rzymu: Jak się zdaje, w sprawie przygotowania konferencji naddunajskiej zaznacza się obecnie tendencja w kierunku rozwiązania tego zagadnienia w dwuch etapach. Z początku mianoby się zgodzić na formułę minimalną, możliwą do przyjęcia dla wszystkich, w tej liczbie i Niemiec, w celu zagwarantowania niezależności Austrji, a następnie dopiero mianoby prowadzić rokowania z pewną liczbą mocarstw nad bardziej ścisłemi układami.

KONCENTRACJA FLOTY FRANCUSKIEJ JAKO DEMONSTRACJA.

W dn. 27 i 28 b. m. odbędzie się w Brest koncentracja francuskiej floty wojennej w obecności ministra marynarki wojennej Pietri. O rozmiarach tej imprezy świadczy poważny udział morskich jednostek bojowych. W koncentracji uczestniczyć będą: pierwsza eskadra, złożona z 1 i 3 dywizji lekkiej (12 kontrtorpedowców, 12 torpedowców i 12 łodzi podwodnych) oraz druga eskadra, złożona z 2 dywizji linjowej (12 torpedowców i 12 łodzi podwodnych).

Komisja swoją drogą

a wojsko swoją drogą

Wczoraj w Scheveningen (Holandja) rozpoczęły się obrady włosko - abisyńskiej komisji rozjemczej.

***

Oddział inżynierji wojskowej i saperów załadował się na parowiec „Quirinale", podążający do Afryki Wschodniej.

„Daily Express" donosi z Addis-Abeba, że poselstwo włoskie poleciło znajdującym się jeszcze w Abisynji obywatelom włoskim opuścić terytorjum abisyńskie w ciągu 10 dni.

***

W dniu wczorajszym poselstwo włoskie przesłało Rządowi abisyńskiemu notę, w której czyni zarzut naruszenia suwerenności sułtanatu Dżimmy. (PAT).

Sprawozdanie z wczorajszego posiedzenia Sejmu na str. 2-ej

Walka o prawo wyborcze

Atak posłów socjalistycznych i posłów ludowych na ordynację B. B. W. R.

Mowy tow. tow. M. Niedziałkowskiego i Z. Żuławskiego. Mowa pos. Rataja. BBWR nie ma argumentów

Wrażenia

Od czasu pamiętnego uchwalenia reformy rolnej nie było wypadku, żeby Sejm obradował podczas naj większych letnich upałów. Raz od tego czasu zwołana sesja nadzwyczajna dla uchwalenia pożyczki kolejowej Śląsk — Gdynia trwała bardzo krótko, dyskusji politycznej nie wywołała i odbyła się na wiosnę.

Upalne dni, a może przekonanie wewnętrzne, iż to, co się robi obecnie w Sejmie, jest sprzeczne z tem, co duża część posłów BB. uważała kiedyś za swe wyznanie wiary, sprawiało, że mowy przedstawicieli opozycji, a przedewszystkiem przemówienie pos. tow. Niedziałkowskiego i druzgocąca mowa tow. Zygmunta Żuławskiego wysłuchane zostały przez sanacyjną większość sejmową z względnym spokojem.

Obecny wczoraj w loży prasowej attaché prasowy jednego z obcych państw zapytywał dziennikarzy polskich, jaki jest cel tych mów, doskonale argumentowanych i logicznych, skoro sprawa jest zgóry przesądzona i BBWR nie da się przekonać żadnemi wywodami tam, gdzie chodzi o sprawę egzystencji tego sztucznego aljażu najróżnorodniejszych elementów. Cudzoziemiec prędzej niżby się tego mógł spodziewać otrzymał odpowiedź z ust p. Rataja, mianowicie, że opozycja wie, iż nie przekona BB, ale chodzi o przemówienie do społeczeństwa, z którym w wielu sprawach bardzo często trybuna sejmowa jest jedyną drogą do porozumiewania się.

Dyskusji z początku przysłuchiwali się p. premjer Sławek oraz kilku ministrów, ale upał zrobił swoje i p. premjer z ministrami wkrótce opuścili Sejm. Do przerwy obiadowej wytrwał na stanowisku p. minister spraw wewn., Kościałkowski.

Przebieg posiedzenia

Marszałek zawiadomił Izbę o zrzeczeniu się mandatów przez pp. Rudzińskiego i Józefa Chacińskiego, który miał wejść do Sejmu na miejsce prof. Ponikowskiego, oraz o wygaśnięciu mandatów zmarłych posłów Ciszaka i Kozubskiego.

WYDALENIE NA MIESIĄC.

Na wniosek p. marszałka Izba większością głosów uchwaliła wydalić z Sejmu na 1 miesiąc posł. Ignasiakównę i Chęcińskiego, oboje z Frakcji Komunistycznej, za wzniesione okrzyki podczas żałobnego posiedzenia Sejmu, pierwszego w obecnej sesji nadzwyczajnej.

Ordynacja wyborcza do Sejmu

Sprawozdawca pos. Podoski zreferował przyjętą przez Komisję Konstytucyjną ustawę o ordynacji wyborczej do Sejmu. I w tym referacie na plenum, jak i w Komisji, nie dowiedziano się, dlaczego B.B. W. R. poszedł po linji ograniczenia praw szerokich warstw ludowych. P. Podoski ograniczył się do omówienia detalów, jak np. dlaczego zmniejszono liczbę posłów, dlaczego zgodzono się na mężów zaufania i t. p. Najważniejsze — zdaniem p. Podoskiego — że pozbyto się pośrednictwa partyj. I to ma być ta wielka przyszłość, do której BB. Polskę prowadzi...

POPRAWKI WYDEPTANE PRZEZ P. MORACZEWSKIEO.

Po referacie pos. Podoskiego marszałek udzielił głosu pos. Madeyskiemu, który w imieniu grupy „robotniczej" BB. zgłosił dwie poprawki. Mianowicie, w okręgach przemysłowych do kolegjów wyborczych organizacje pracowników fizycznych delegują po jednym przedstawicielu na dwóch delegatów rad miejskich lub rad gmin, a organizacje pracowników umysłowych wysyłają po jednym delegacie na dwóch delegatów pracowników fizycznych.

Zarządy pracowniczych związków zawodowych wybierają po jednym delegacie na 250 członków danej organizacji.

Jak wiadomo, p. Moraczewski na czele delegacji ZZZ. był w tych dniach u premjera Sławka i to zapewne jest wynik deptania p. Moraczewskiego po przedpokojach ministerjalnych.

Poprawki te są tylko mydleniem oczu klasy robotniczej, która nic na nich nie zyska, gdyż przedstawiciele robotniczy i tak wszędzie będą w mniejszości, pomijając już przyszłe praktyki wyborcze, co do których zgóry już można wiedzieć, które organizacje będą dopuszczone do wysyłania delegatów a które nie.

***

Po p. Podoskim zabrał głos tow. M. Niedziałkowski, jako przedstawiciel projektu ordynacyj wyborczych ZPPS.

Mowa tow. M. Niedziałkowskiego

Tow. Niedziałkowski zaczął od krótkiej charakterystyki stanu prawnego w Państwie. Nowa Konstytucja faktycznie obowiązuje. Ale nikomu z kierowniczych ludzi systemu nie przyszło do głowy, że niema żadnej ustawy przechodniej od „starej" Konstytucji do „nowej". Jesteśmy poza określonem życiem prawnem. Ordynacja wyborcza BBWR. jest sprzeczna z tą nową Konstytucją. Ten zarzut był podnoszony kilka razy i to zupełnie oficjalnie. Nikt go nie odparł Rząd zachowuje wobec całej sprawy polskiego prawa wyborczego doskonałą obojętność. Ale Rządowi nie wolno milczeć. Rząd ponosi odpowiedzialność za losy kraju. Milczenie Rządu wciąga tu automatycznie odpowiedzialność Prezydenta Rzeczypospolitej, który będzie podpisywał tę Panów ustawę, sprzeczną z... Panów Konstytucją.

Tow. Niedziałkowski podkreśla z naciskiem, że nastąpiła gruntowna zmiana położenia ogólnego; Panowie chcą BEZ PIŁSUDSKIEGO utrzymać i utrwalić system, który dać Wam ma monopol na Polskę. Nie rozumiecie ani rzeczywistego układu sił społecznych w Polsce, ani możliwości i niebezpieczeństw dziejowych. Projekt ZPPS. daje Polsce szansę; niech spór rozstrzygnie kraj w swobodnem głosowaniu. Wy tę szansę odrzucacie. Tryumfatorem jest konserwatyzm, ten sam z minionych lat. To tryumf chwilowy i bardzo krótkotrwały. Lud upomni się o swoje Prawo.

***

Treść dokładną mowy tow. M. Niedziałkowskiego podamy jutro według stenogramu.

Dyskusja

Stanowisko Stron. Narodowego

Pos. Rybarski dowodzi, że „sanacyjny" projekt ordynacji jest pod wszystkiemi względami sprzeczny z konstytucją, gdyż znosi tajność, powszechność, bezpośredniość i równość.

Mówca przyznaje, że moralność w ostatnich latach w kraju upadła, ale przecież nie do tego stopnia, by prawie wszystkich obywateli pozbawiała prawa wybieralności. To, co projektodawcy zostawili w projekcie, to powszechne prawo głosowania, ale to nie jest równoznaczne z powszechnem prawem wybierania. Nikt nie rozumie, dlaczego zaraz pierwsza ustawa rozpatrywana po uchwaleniu zrodzonej przez „sanację" konstytucji, już tę konstytucję łamie.

Samorządy tworzyło się pod hasłem odseparowania od polityki, a tymczasem na te samorządy nakłada się polityczną pracę wyborów do parlamentu. A jakie były to wybory do samorządów? A jakich ludzi wprowadziły do samorządu? W jednej miejscowości na 86 radnych już 20 jest pod sądem...

Warszawa będzie miała zgromadzenie okręgowe, do którego delegatów wyśle komisarski zarząd miasta. „Bajrat" miejski będzie wybierał do innego „bajratu".

Mówca zwraca uwagę na wpływy obcego kapitału w Izbach Przemysłowo - Handlowych, co da ten wynik, że rdzenny polski obywatel ,może nawet zasłużony, nie będzie wybierał, ale za to będzie wybierał i będzie miał wpływ na politykę obcy kapitał...

„Sanacja" usuwa pośrednictwo partji, ale w miejsce partji przyjdzie biurokracja. Historja zna wiele ruchów społecznych, niepowstrzymanych w swej potędze. Obalały one trony. Były nawet ruchy żebraków. Strzeżcie się panowie, by w Polsce nie doszło do takiego właśnie buntu żebraków. Nowa ordynacja tworzy mur pomiędzy społeczeństwem, a elitą.

Mowa pos. Rataja

Stanowisko Ludowców

Podczas ostatniego uchwalenia konstytucji — powiada pos. Rataj -- pod adresem opozycji padły zarzuty, że opuściła salę posiedzeń, gdy była okazja do wspólnej pracy i do przełożenia kładki nad przepaścią, która dzieli Izbę na dwie części. Mówca przez czas pewien uważał, że istotnie być może popełniono błąd. Ale po dyskusji w Komisji Konstytucyjnej nad projektem ordynacji wyborczej, stracił wszelkie złudzenia co do możliwości porozumienia. Najlepsze i najbardziej rzeczowe argumenty spotykały się stale z większością podniesionych rąk. Trybuna, z której tu przemawiamy, jest raczej zwrócona ku krajowi. Panowie — zwraca się pos. Rataj do BB. — wszystko zrobili, ażeby posłowie niezależni przemawiali poza ściany tej sali.

Mówca podnosi, iż kraj, a więc klasa robotnicza i wieś, zaczynają budzić się z apatji. W niedzielę odbyły się w całej Małopolsce liczne zgromadzenia robotnicze, na których inaczej reagowano, niż na tej sali. Obawiam się — powiada pos. Rataj — że i decyzje przeniosą się poza tę salę i z pewnością nie dlatego, że zmniejszono liczbę posłów... Sejm, który przewidywała nowa konstytucja mógł jeszcze być organem kontrolującym Rząd, ale ordynacja obecnie rozpatrywana dowodzi, że Panowie i tych wąskich ram się przelękli. Kontroli żadnej nie będzie.

Mówicie panowie o walce z partyjnictwem, a właśnie przy poprzedniej ordynacji do Sejmu weszło tylu bezpartyjnych panów. Pomimo walki, prowadzonej od 9 lat z partyjnictwem, pomimo że człowiek pracujący w stronnictwie, jest obecnie stawiany poza nawias, że musi cierpieć biedę, nie potrafiliście panowie zgasić tego „gasnącego świata" i partje są obecnie moralnie silniejsze, aniżeli były przedtem, kiedy każdy macher przychodził do partji robić karjerę polityczną.

Mówca ostrzega, by nie budowano Izb ustawodawczych na ciałach samorządowych, które wyszły ze znanych wyborów samorządowych, bo do nowego Sejmu przylegnie taka fala nienawiści, jaka przylgnęła do samorządu.

Pos. Rataj powiada: „Obawiam się, że ordynacja będzie miała fatalne konsekwencje. Jest bowiem już dużo zwątpienia w kartkę wyborczą i ewolucyjny rozwój rzeczy. Jest wiara w środki radykalne, choć krótkotrwałe. Jest bieg na przełaj. Mamy tego u nas dużo, ale to nic dziwnego, boć przecież powiew szedł przez lata zgóry, ze sfer rządowych. Kartkę wyborczą zachwiały wybory sejmowe i samorządowe. Obawiam się, że ordynacja resztki tej wiary rozwieje. Obawiam się, żeby nie przeważyły te głosy i te tendencje, które chcą szukać rozwiązań natychmiastowych na innej drodze. Ani przepowiadam, ani też grożę rewolucją, mam jednak obowiązek powiedzieć, bo jest to jeden z ostatnich dni, kiedy z tej trybuny może paść głos niezależny, że na wsi jest taka masa poczucia krzywdy i beznadziejności, że jeśli odbierzecie tę resztę nadziei, resztę wiary, to wieś zacznie szukać nowych dróg, zupełnie innych.

(Oklaski na ławach ludowych). Pozbawiacie miljony ludzi prawa wyborczego do Senatu, co jeszcze mur ten podwyższa. Obawiam się, że wieś nie będzie liczyć już na kartkę wyborczą. „Czas" to przewiduje i powiada, że władze nie pozwolą na bojkot wyborów. Ale czy można zmusić przy pomocy jakiejkolwiek policji obywatela, aby wybierał pomiędzy p. Radziwiłłem a p. Wiślickim, kiedy nie może oddać głosu na swego kandydata.

Mowa tow. Z. Żuławskiego

Dokładny stenogram mowy tow. żuławskiego ogłosimy jutro.

Tow. Żuławski zaatakował z całą bezwzględnością projekt ordynacji wyborczej BBWR.

My socjaliści chcemy, aby parlament był istotną reprezentacją całej ludności kraju, t. j. sens naszego projektu, projekt BBWR. pozbawia olbrzymią większość tej ludności wszelkiego wpływu na bieg spraw państwowych. Tow. Żuławski rozprawia się następnie z całą demagogją „sanacyjną" na temat t. zw. partyjnictwa. Niema większego partyjnictwa, niż właśnie ten system rządzenia, który panowie reprezentujecie. Chcecie utrwalić swoją władzę nad Polską. Dawniej mówiliście jeszcze o powszechnem prawie głosowania. Ale wyniki waszych rządów budzą w Was strach przed odpowiedzialnością. Strach dyktował ten wasz projekt prawa wyborczego. I jeszcze coś: śmierć Marszałka Piłsudskiego. Zabrakło autorytetu. Musicie więc za wszelką cenę odgrodzić się od ludności. To jest istota waszego projektu.

Czy stoi za nim jakakolwiek siła moralna? Sami wiecie, że nie. Konstytucję uchwaliliście przy pomocy ludzi jak Idzikowski, Fideluch, Koniarek, — ludzi, którzy dziś siedzą w kryminale.

Mówicie o sobie jako o przedstawicielach „postępu społecznego". Jakiż to jest postęp? P. Hołyński?, „Lewjatan"?, ks. Radziwiłł?, rabin z Agudy? Ale my powrócimy. Razem z nami powróci Polska sprawiedliwości i wolności, Polska przebudowy społecznej. Nasz powrót jest nieunikniony.

Stanowisko innych stronnictw

Pos. Bilak z punktu widzenia ludności ukraińskiej poddaje ostrej krytyce projekt „sanacyjny".

Pos. Tempka (Ch. D.) uważa, że cały projekt nie nadaje się do dyskusji. Tylko przy takiej ordynacji BB. może się utrzymać, ale niechaj nie mówi, że projekt podyktowany jest względami na dobro Państwa. Projekt BB. odbiera ludności polskiej wszystko to, co zdołała sobie wywalczyć przy zaborcach. Trzeba się głęboko zastanowić, jak się ustosunkować do wyborów.

***

W dalszej dyskusji zabierali głos przedstawiciele innych klubów, jak Brzeziński (NPR), Michałkiewicz („sanacyjny" rolnik), Rosenstreich (koło żydowskie), Matczak (ukraiński radykał).

Następnie przemawiał pp. Rosenberg z Frakcji komunistycznej.

Ponieważ mówca odbiegał od tematu, marszałek odebrał mu głos. Pos. Rozenberg w dalszym ciągu przemawiał i za to został najpierw wydalony na przeciąg jednego posiedzenia, a następnie wyniesiony z sali i na wniosek marszałka, wydalony przez Izbę na przeciąg jednego miesiąca.

Powszechna służba wojskowa w Mandżurji

Z Helsingking donoszą, że mandżurskie ministerjum wojny zamierza na jednem z najbliższych posiedzeń gabinetu wnieść projekt ustawy w sprawie wprowadzenia powszechnego obowiązku służby wojskowej. W obradach nad projektem ustawy wzięliby również udział członkowie japońskiej misji wojskowej w Mandżurji. Według informacyj z kół mandżurskich ustawa ta weszłaby w życie dopiero około 1940 r. po gruntownej reorganizacji administracji kraju i całkowitem ustabilizowaniu finansów mandżurskich.

***

Z Nankinu donoszą, że Rząd chiński odmawia **podpisania** ustępstw, przyznanych armji japońskiej, która zresztą żądania swe wysunęła ustnie, ale zamierza swoje przyrzeczenia wykonać bez pisemnego zobowiązania.

Pogrzeb Askenazego

Wczoraj o godz. 12 w południe odbyło się wyprowadzenie zwłok prof. Szymona Askenazego z mieszkania przy ul. Czackiego 10 na cmentarz żydowski.

Po odprawieniu modłów na cmenatrzu wygłoszono szereg przemówień. Na mogile złożono wiele wieńców, m. in. od ministra spraw zagranicznych.

Kartel drożdżowy przed sądem

Sąd okręgowy w Warszawie (wydz. cywilny) rozpatrywał wczoraj sprawę obywatela ziemskiego, Przewłockiego, który wystąpił przeciwko kartelowi drożdżowemu ze skargą o niesłuszne wzbogacenie się kartelu przez nieudzielenie mu koncesji na drożdżownię.

Przewłocki wystąpił z powództwem 10 tys. zł., twierdząc, że kartel zmusił ministerjum do nieudzielenia mu koncesji na drożdżownię. Skargę popiera adw. Chmurski.

I. K.

Chcemy wiedzieć dlaczego?

Ministerjum W. R. i O. P. zawiadamia, że b. uczniowie VII klasy państwowego gimnazjum pod wezwaniem św. Jana Kantego w Poznaniu, Marek Wajshof i Jakób Wygodzki, zostali wydaleni ze wszystkich szkół w kraju.

Wymienieni nie mogą być przyjęci do żadnej szkoły na terenie Rzeczypospolitej ani też dopuszczeni do jakiegokolwiek egzaminu bez zezwolenia ministerjum.

(Press).

Szkoda, że agencja nie podaje dlaczego spotkała tych uczniów tak surowa kara.

Zmiana wojewodów

Prezydent Rzeczypospolitej zwolnił p. Artura Maruszewskiego ze stanowiska wojewody poznańskiego, przenosząc go do centrali ministerjum spraw wewnętrznych, jednocześnie Prezydent zwolnił dr. Mikołaja Kwaśniewskiego ze stanowiska wojewody krakowskiego mianując go wojewodą poznańskim. (PAT).

WARSZAWA — SIEDLCE — RADOM

Dnia 24 b. m. zakończyło się ciągnienie I-ej klasy 33-ej Loterji Państwowej. W klasie tej największa wygrana wysokości 100.000.— zł.; padła ona na Nr. 27573, sprzedany w jednej z kolektur warszawskich.

Właścicielem połowy szczęśliwego losu jest jeden z lekarzy siedleckich, pozatem jedna z ćwiartek znalazła się w rękach p. Cz. B., urzędnika pewnej stołecznej firmy technicznej, pozostała zaś ćwiartka stanowi własność p. T., kelnera z Warszawy.

Druga wielka wygrana 50.000.— zł. padła na Nr. 67790, sprzedany przez kolekturę warszawską do Radomia.

Obecnie wroczyliśmy w okres II-ej klasy 33-ej Loterji. Ciągnienie rozpocznie się dnia 16 lipca i potrwa 4 dni. Plan przewiduje między innemi 2 wygrane po 100.000.— zł. oraz tyleż po 50.000.— i 20.000.— zł. i t. d. Nie należy też zapominać, że 33 Loterja, niezależnie od ciągnień zwykłych czterech klas posiada jeszcze dodatkowe bezpłatne ciągnienie gwiazdkowe.

Strajki protestu i demonstracje w całym kraju

(Dokończenie ze str. I-szej)

Ludzie dnia wczorajszego

„I nadejdzie ten czas,
i powstanie ten Lud,
i o Prawo się swoje upomni..."

Projekty ordynacyj wyborczych B. B. W. R. podległy wczoraj debacie generalnej na plenarnem posiedzeniu Sejmu. Padły raz jeszcze wszystkie ARGUMENTY przeciwko oddaniu MONOPOLU NA POLSKĘ w ręce jednego obozu politycznego; tamta strona jak zwykle unikała argumentów, spokojna o to, że rozporządza GŁOSAMI od ks. Radziwiłła aż po Z. Z. Z.

Zato w kraju dojrzewa fala protestów.

W miljonowej masie chłopskiej budzi się ładne, DUMNE OBURZENIE. Jakto? Pisano, mówiono tyle razy: „żywią i bronią". Budował polski chłop swoją samowiedzę, swoje własne miejsce pod słońcem poprzez pracę „Zarania", poprzez wysiłek ruchu ludowego w dawnej Galicji; stanowił ten polski chłop — wespół z robotnikiem — całą polską nadzieję. „Zbawienie leży pod siermięgą". A tam — w Ziemi Krakowskiej — wywalczał sobie w ciężkim trudzie PRAWO od Rządu zaborczego.

A teraz przychodzi oto ktoś i jednem pociągnięciem pióra OWE PRAWO PRZEKREŚLA, przy wtórze wrzasku prasy brukowej, przy dyskretnych oklaskach konserwatystów, — ludzi, których nazwiska związane są nierozerwalnie z dziejami Rady Regencyjnej i „Rady Stanu Królestwa Polskiego", ludzi gasnącego na zawsze świata.

Robotnicy używają broni wypróbowanej, broni STRAJKU.

Pierwsze zabrało głos ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE. Przed paroma dniami stanęły kopalnie. Towarzyszyli im na innym krańcu Rzeczypospolitej włókniarze OKRĘGU BIAŁOSTOCKIEGO. Dziś stanie ZAGŁĘBIE NAFTOWE — borysławskie i krośnieńskie — „żelazna gwardja" ruchu, zawsze wierna, zawsze ofiarna, zawsze solidarna w każdym momencie walki o Niepodległość, w każdej chwili walki o Wolność, w każdej chwili przygotowywania boju decydującego o Socjalizm.

***

Wczoraj strajkowały
WARSZAWA I ŁÓDŹ,
OKRĘG ŁÓDZKI I OKRĘG
WARSZAWSKI.

Wczoraj powiedzieliśmy zarazem z trybuny sejmowej wszystko to, co powinniśmy powiedzieć. Nie o klub B. B. W. R. nam chodzi.

Chodzi o tę wielką prawdę, że powstaje w Polsce ustrój polityczny wulgarnego, bo jawnego, PRZYWILEJU, przywileju dla szczuplej garstki „benjaminków konjunktury", którzy, biorąc DLA SIEBIE faktyczny monopol pełni praw politycznych, — unikają jednak przyznania się, że muszą wziąć NA SIEBIE jednocześnie ODPOWIEDZIALNOŚĆ WYŁĄCZNĄ za losy kraju w najcięższym, w najtrudniejszym okresie jego dziejów. W tym właśnie punkcie uderza LEKKOMYŚLNOŚĆ BEZGRANICZNA twórców prawa wyborczego B. B. W. R.

***

Przeciwko ordynacjom wyborczym B.B.W.R. powstaje Polska Pracująca. Te projekty ordynacyj — to zlepek mechaniczny wszelkich pomysłów, wszelkich tradycyj, wszelkich marzeń ukrytych REAKCJI POLSKIEJ z przed r. 1914 i z lat 1917 — 1918. Tworzyli owe projekty LUDZIE DNIA WCZORAJSZEGO. Protest podnoszą WSZYSTKIE ŻYWE SIŁY POLSKI. Ona reprezentuje jutro:

„Bo nadejdzie ten czas,
i powstanie ten Lud,
i o Prawo się swoje upomni..."

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

W Tarnowie

W ubiegłą niedzielę odbyła się na największym placu Tarnowa wielka manifestacja robotniczo-chłopska przeciw ordynacji wyborczej BBWR.

Nad trybuną „zdobną czerwonemi chorągwiami, widniał wielki transparent z napisem „Hasłem do boju: Wolność i Lud". Trybunę otoczyły tysiące robotników i chłopów, przybyłych z najdalszych stron ziemi tarnowskiej.

Zagaił tow. Sit, referowali ob. poseł Brodacki ze Stronnictwa Ludowego i tow. A. Ciołkosz.

Jednomyślnie przyjęto rezolucję, protestującą przeciw „sanacyjnemu" projektowi ordynacji wyborczej.

Osobna rezolucja domaga się całkowitej amnestji dla skazańców brzeskich i pozdrawia więźniów politycznych.

Na zakończenie wiecu odśpiewa no „Gdy naród do boju" i „Czerwony sztandar".

Ob. Witka policja aresztowała w związku z jego przemówieniem, zamykającem zgromadzenie. Po przesłuchaniu, ob. Witek został zwolniony.

Wrażenie manifestacji potężne.

W Gorlicach

W sali Związku rzemieślników odbył się w niedzielę wielki wiec.

Przemawiali tow. tow. Karol Nowak z Tarnowa, Schmidt z Libuszy i Michalos z Glinika.

Jednomyślnie uchwalono rezolucję, protestującą przeciw „sanacyjnemu" projektowi ordynacji wyborczych.

Potężny wiec zakończono odśpiewaniem „Czerwonego sztandaru".

W wiecu brała udział znaczna grupa młodzieży wiejskiej.

W Poznaniu

W niedzielę odbył się wielki wiec protestacyjny; przemawiali tow. tow. K. Rusinek, Kowalewski, Rybczyński, Grajek. Zgromadzenie przyjęło rezolucję, domagającą się odrzucenia projektu ordynacyj wyborczych do Sejmu i do Senatu BBWR. Rezolucję przyjęto burzą oklasków.

Tomaszów Mazowiecki

W Domu robotniczym odbyło się w dniu 23 czerwca r. b. zgromadzenie robotników i pracowników umysłowych Tomaszowa Mazowieckiego, aby zaprotestować przeciw projektowi „sanacyjnemu", który krzywdzi klasę robotniczą.

Po wysłuchaniu przemówienia tow. tow. Krupy i Smulskiego, którzy referowali ogólną sytuację polityczną i gospodarczą, oraz projekt ordynacji B. B., zgromadzeni jednomyślnie uchwalili rezolucję wyrażającą kategoryczny protest przeciw pomysłom „sanacyjnym", zmierzającym do odebrania obywatelom podstawowych praw politycznych.

Identyczne rezolucje zostały uchwalone jednomyślnie na zebraniach członków Zw. włókniarzy i członków Związku pożywczego.

W Częstochowie

W Częstochowie i okolicy strajk protestacyjny przeciwko „sanacyjnemu" projektowi ordynacji wyborczej wyznaczony został na środę, 26 czerwca, od godz. 10-ej do 11-ej przed poł.

***

Odezwa w sprawie strajku została skonfiskowana.

W okręgu Białostockim

strajki protestu odbyły się 19 czerwca

W niedzielę 16 czerwca, w podwórzu lokalu P.P.S. przy ul. Pierackiego 2 odbył się wiec protestacyjny, na którym z ramienia białostockiego O.K.R.P.P.S. przemawiali tow. tow. Kapitułka, Ditrychowa, Pietruczuk i Reginela. Na zakończenie ponownie przemówił tow. Kapitułka, podając do wiadomości zebranym, że po porozumieniu się z przedstawicielami Związków i Komisji Okręgowej Zw. Zaw., białostocki O.K.R.P.P.S. proklamuje na środę dn. 19 b. m. jednodniowy strajk protestacyjny, do udziału w którym wzywa robotników białostockich.

Dnia 19 b. m. nieczynne były w Białymstoku wszystkie fabryki włókiennicze, metalowe, garbarnie, tartaki, „Dykta", robotnicy kanalizacyjni, budowlani, transportowi, odzieżowcy, spożywcy, szewscy i inni. Z wyjątkiem wodociągów, elektrowni i szpitali, których nie wzywano do strajku, porzucili pracę wszyscy robotnicy m. Białegostoku.

***

W poniedziałek, dnia 17 b. m. odbył się w Gródku Białostockim, w przepełnionej sali Zw. Włókienniczego, wiec P.P.S., na którym o sytuacji obecnej, ordynacji wyborczej i strajku protestacyjnym, organizowanym przez P.P.S., referował tow. Kapitułka, poczem okrzykami przeciw faszyzmowi, za Rządem Robotniczo-Chłopskim i Socjalizmem zakończono zgromadzenie.

W dniu 19 b. m. wszyscy robotnicy Gródka przystąpili do strajku protestacyjnego. Nieczynne były fabryki włókiennicze, kaflarnie, częściowo strajkowali robotnicy tartaczni w Waliłach (1 km. od Gródka).

***

Robotnice i robotnicy Wasilkowa, wszystkich fabryk włókienniczych, tartaków i garbarni, solidarnie strajkowali w dniu 19 b. m.

O godz. 11-ej do strajkujących na wiecu, liczącym zgórą 400 obecnych, przemawiali t.t. Sadowski i Ołdytowski z Wasilkowa i Pietruczuk z Białegostoku, poczem wiec zakończono okrzykami protestacyjnemi i odśpiewaniem „Czerwonego".

***

W Supraślu, gdzie istnieje tylko Z.Z.Z., strajk dnia 19 b. m. był częściowy, t. j. nieczynne były przędzalnia i częściowo — tkalnia.

W Michałowie i żedni strajkowali włókniarze i robotnicy tartaczni.

Strajk powszechny w Chodzieży

W poniedziałek robotnicy Chodzieży wstrzymali pracę, by zapro testować tą drogą przeciwko ordynacji wyborczej BBWR. STRAJK BYŁ CAŁKOWITY. Strajkowali wszyscy bez wyjątku robotnicy.

Rokowania polsko-gdańskie bez wyniku

Nieustępliwe stanowisko Senatu Wolnego Miasta

Trwające od kilku dni rokowania przedstawicieli Rządu polskiego z senatem Wolnego Miasta w sprawie sytuacji walutowej nie dały wyniku. Wszystkie propozycje, czynione ze strony polskiej, aby ułatwić Wolnemu Miastu wyjście z obecnego ciężkiego położenia walutowego, zostały przez miarodajne czynniki gdańskie uchylone.

Jak się dowiadujemy, Rząd polski w propozycjach swych gotów był do pewnych ofiar na rzecz Wolnego Miasta, ale i to nie wpłynęło na zmianę stanowiska senatu gdańskiego.

Należy zwrócić uwagę, iż według obliczeń czynników gospodarczych suma „zamrożonych" należności polskich w Gdańsku przekracza 60 miljonów złotych, co zwłaszcza w obecnej sytuacji gospodarczej stanowi ogromną pozycję i decydować musi o losie wielu polskich firm i przedsiębiorstw. (Press).

390 tysięcy bezrobotnych

Dnia 22 b. m. zarejestrowanych było w całym kraju 389.805 bezrobotnych.

W Warszawie liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się zaledwie o 22 do 26.934 a na Górnym Śląsku o 1348 do 117.983 osób. Natomiast w Łodzi liczba bezrobotnych wzrosła o 471 do 34.052 osób. (Press).

Szymon Askenazy

Szymon Askenazy był najznakomitszym historykiem polskim doby obecnej. Jego twórczość naukowa odegrała olbrzymią rolę w kształtowaniu się świadomości społeczeństwa polskiego pierwszej ćwierci XX w. Rzadko zdarza się, aby nawiązaną została tak ściśle nić między głęboką, rzetelną nauką, a szerokimi warstwami społecznymi. Zazwyczaj nauka rozwija się na uboczu, w zaciszu, zdala od wielkich gościńców życia publicznego. Askenazy umiał zwycięsko przełamać odosobnienie dla nauki i wtargnąć w sam ośrodek powszechnych zainteresowań. Nawiązał najżywszy kontakt między historjografją a oświeconym ogółem. Przełamał tradycję, jakoby między społeczeństwem a nauką musiał koniecznie krążyć pośrednik w postaci popularyzatora. Stworzył on związek bezpośredni.

Zawdzięczał to szeregowi czynników. Po pierwsze targnął za strunę, która miała najgłębszy ton. W owej dobie, poprzedzającej moment ostatecznych walk o wyzwolenie narodowe Askenazy poświęcił się całkowicie badaniu dziejów porozbiorowych, dziejów bojów już stoczonych. Wpływ wychowawczy tych studjów był niewątpliwy. Nie była to chłodna, odległa od życia nauka. Studja te były nabrzmiałe najgłębszą aktualnością. Pozornie była to tylko historja, faktycznie było to tworzenie umiejętności walki. Historja nieznacznie przekształciła się w strategję.

Po drugie Askenazy oparł swą twórczość na najgruntowniejszych podstawach źródłowych. Nikt inny nie pogłębił tak studjów nad tą epoką, nikt inny nie sięgnął tak głęboko w tajniki różnych kancelaryj, poufnych, najtajniejszych dokumentów, listów, memorjałów. Z najściślejszego ukrycia wydobywał prawdę na wierzch.

Po trzecie i najważniejsze, Askenazy włożył w to wszystko olbrzymi talent. Miał niesłychanie bystry rzut oka i genjalną wprost intuicję historyka. Nie był to rzemieślnik, krawiec, zszywający skrawki źródeł. Ze źródeł umiał wykrzesać życie. Jego charakterystyki osób, działaczy politycznych, bohaterów są wprost znakomite, niezrównane. Biograf, piszący specjalną książkę o danej postaci dziejowej, nie jest nieraz w stanie po długich, żmudnych studjach, namalować takiego obrazu, jak Askenazy w kilku wierszach kreślił na marginesie swoich książek o setkach ludzi. Jak nikt inny, rozumiał epokę i wyczuwał puls jej życia. Jak nikt inny, dostrzegał splot pokrzyżowanych linij politycznych i umiał je rozwikłać. To nie był tylko zdolny malarz zewnętrznego oblicza wydarzeń dziejowych. Wydobywał zarazem na wierzch ukrytą prawdę i ukryte piękno i wdzięk historji.

Po czwarte wreszcie Askenazy to mistrz pióra. Jego styl jest jędrny, prosty i wyostrzony jak nóż. Jego język jest bogaty, pełen piękna i rytmu. Walory estetyczne idą w parze z walorami naukowymi. Dlatego też każde jego dzieło pozostawiało po sobie niezatarte wrażenie.

Nie sposób wszystkich wyliczyć. Na czoło należy wysunąć trzy prace Askenazego. Dwutomowa monografja o Walerym Łukasińskim daje nietylko wspaniały obraz tej nieslychanie ciekawej postaci historycznej, ale również obraz spisków, organizacyj tajnych i życia politycznego z czasów przed powstaniem listopadowem. Monografja o ks. Józefie Poniatowskim, to jedno z arcydzieł polskiej literatury biograficznej. Wreszcie trzytomowe dzieło p. t. „Napoleon a Polska", dzieło zresztą niezakończone, stanowi wielki wysiłek ujęcia jednego z najciekawszych zagadnień polskich dziejów porozbiorowych.

Obok tych trzech najważniejszych prac, jest jeszcze cała długa lista twórczości Askenazego. Ogranicza się do wyliczenia głównych: „Przymierze polsko - pruskie", „Rosja a Polska (1815 — 1830)", „Gdańsk a Polska", szereg tomów szkiców historycznych „Wczasy historyczne" (2 tomy), „Nowe wczasy", „Dwa stulecia" (2 tomy), kilka wydawnictw źródłowych: „Manuscrits de Napoleon en Pologne", „Akta powstania Kościuszkowskiego" (2 duże tomy, wydane razem z Dzwonkowskim). Specjalnie wspomnieć należy o „Uwagach", zbiorze artykułów z czasu wojny światowej, rzucających światło na szereg zagadnień politycznych tej doby.

Askenazy to nietylko wielki pisarz i historyk. To również twórca szkoły historycznej. Jest on jednym z niewielu w Polsce, który może tem się pochwalić. Wielu profesorów miało zdolnych uczniów, ale nie oznacza to jeszcze stworzenia szkoły o określonym kierunku twórczości. Askenazy skupił koło siebie szereg wybitnych młodych uczonych i zorganizował wraz z nimi planową pracę nad zbadaniem dziejów porozbiorowych. Dziś w gronie uczniów Askenazego znajduje się szereg katedr w Polsce. Do uczniów jego, do jego szkoły historycznej należą: Konopczyński, Skałkowski, Kukiel, Dzwonkowski, Iwaszkiewicz, Sokolnicki, Bojasiński, Loret, Mościcki, Gąsiorowska, Kipa i in. Ośrodkiem, koło którego skupiała się ta szkoła, było wspaniałe wydawnictwo, wychodzące pod redakcją Askenazego, p. t. „Monografje w zakresie dziejów nowożytnych". Kilkanaście tomów owego wydawnictwa odegrało olbrzymią rolę w polskiej historjozofji doby porozbiorowej. A każdy tom zaopatrzony jest w rozświetlającą dane zagadnienie, wydany epizod historyczny przedmową Askenazego.

Askenazy ma za sobą także przeszłość polityczną. Był delegatem Polski w Lidze Narodów przez szereg lat i ma poważne zasługi w ustaleniu granic. Nie chcę my pominąć również pewnego incydentu politycznego z dawnej do by. Askenazy był przeciwnikiem bojkotu szkolnego w Królestwie Polskiem. Chciałbym przypomnieć w związku z tem pewne osobiste wspomnienie. Byłem wtenczas uczniem Askenazego na Uniwersytecie we Lwowie. Wbrew powszechnej opinji bojkotowej uniwersytet sprowadził trzech profesorów z Warszawy, t. zw. łamistrajków. Młodzież zareagowała strajkiem. Gmach uniwersytetu został zblokowany, udaremniono wśród burzliwych incydentów próby odbycia wykładów, profesorów i słuchaczy na wykłady nie wpuszczano. Profesorów chcących wejść do gmachu witano nieprzychylnemi okrzykami. Zbliżała się godzina wykładu Askenazego. Grupa słuchaczy zwróciła się do mnie, abym udał się do hotelu, w którym mieszkał Askenazy i uprosił go, aby nie przybył na Uniwersytet, gdzie może spotkać go przykrość. Spełniłem to. Askenazy, acz kolwiek przeciwnik bojkotu przyjął moją interwencję bardzo dobrze i podziękował serdecznie za ostrzeżenie. Przy sposobności wdał się ze mną w rozmowę w sprawie bojkotu i wyjaśniał swe stanowisko i swe pobudki ideowe. Odgraniczył się silnie od stanowiska endecji. Powiedział wtenczas: jestem przeciw bojkotowi, ale nie mam zamiaru, tak jak endecy, schwycić młodzież za kołnierz i ciągnąć ją gwałtem do szkoły rosyjskiej. Słowa te ilustrowal złapaniem się za kołnierz.

Askenazy był profesorem Uniwersytetu we Lwowie do chwili powstania państwa polskiego. Po zmianie warunków politycznych miał otrzymać słusznie mu się należącą katedrę w Warszawie. Do tego jednak nie doszło. Ulegając nacjonalistycznemu obskurantyzmowi Uniwersytet Warszawski nie mógł się pogodzić z tem, aby Żyd wykładał w stolicy historję Polski. Askenazy musiał zaprzestać pracy wychowawczej, która dała tak wspaniałe wyniki. Protestowaliśmy wtenczas stanowczo przeciw tej krzywdzie wyrządzonej polskiej nauce.

Askenazy nie był historykiem naszego kierunku. Nie operował metodami marksowskiemi. Nie interesował się w swej pracy naukowej zagadnieniami społecznemi. Ale widzimy dobrze wielkość jego talentu i jego twórczości naukowej i chylimy dziś czoło u jego trumny.

ADAM PRÓCHNIK.

Rzeczywistość „Trzeciej“ Rzeszy

Pozbawieni praw obywatelskich

Dziennik urzędowy („Reichsanzeiger“) Trzeciej Rzeszy ogłosił czwartą listę pozbawionych praw obywatelskich Trzeciej Rzeszy, obejmującą 36 nazwisk. Wśród tych nazwisk znajdujemy bardziej znanych towarzyszów b. ministra Rudolfa Hilferdinga i przywódcę młodzieży robotniczej Eryka Ollenhauera.

W uzasadnieniu powiedziane jest, że Hilferding był obywatelem austrjackim, z pochodzenia Żydem i dopiero w 1920 roku przyjął obywatelstwo niemieckie i został z ramienia socjalistów ministrem pruskim i ministrem Rzeszy. Po rewolucji hitlerowskiej wyjechał zagranicę, osiadł w Pradze, gdzie stał się ośrodkiem naganki przeciw Trzeciej Rzeszy.

O Ollenhauerze urzędówka tyle tylko może, powiedzieć, że był funkcjonarjuszem socjalnej demokracji i, że również należy do przywódców zdradzieckiej centrali w Pradze.

Nic pozatem.

Dyskretni ..

W ujednostajnionej „Frankfurter Zeitung“ czytamy:

„Niedokończona Symfonja“ pod tym pociągającym tytułem zebrano w jednej książce wybór wierszy, utwory prozaiczne, artykuły krytyczne i kartki pamiętnikowe zmarłego przed rokiem Willi Schmid“.

Jak dyskretnie! „Zmarłego“ i „przed rokiem“.

Willi Schmid został podczas rzezi w noc 30 czerwca 1934 roku „przez pomyłkę“ rozstrzelany.

Rzeczywicie tytuł bardzo „pociągający“!

Komunikat

W związku z notatką podaną przez pismo W. Sz. Panów o zamknięciu Drukarni Mazowieckiej Referat Prasowy Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy komunikuje:

Sprawa braków technicznych i usterek Drukarni Mazowieckiej, zagrażających bezpieczeństwu publicznemu i zdrowiu pracowników, ciągnie się już od lat przeszło sześciu. Mianowicie w lutym 1929 r. Wydział Przemysłowy Zarządu Miejskiego zalecił Drukarni Mazowieckiej przeprowadzenie szeregu zmian i zabezpieczeń technicznych. Zarząd Drukarni odwołał się od decyzji Wydziału Przemysłowego do Ministerjum Przemysłu i Handlu, a w dalszym ciągu aż do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Zarówno Ministerjum Przemysłu i Handlu jak i Najwyższy Trybunał Administracyjny zatwierdziły w całej rozciągłości decyzję Wydziału Przemysłowego Zarządu Miasta. Mimo to Zarząd Dukarni do zaleceń tych się nie zastosował.

W grudniu 1934 r. właściciele domu przy ul. Szpitalnej wnieśli do Wydziału Przemysłowego zażalenie, że praca nowej maszyny rotacyjnej w Drukarni Mazowieckiej w niedawno nadbudowanym domu zagraża jego trwałości. Wydział Przemysłowy wysłał wobec tego do Drukarni komisję, która zbadawszy lokal Drukarni, poleciła jej Zarządowi zalegalizować wytrzymałość stropów. Zarząd Drukarni zwlekał z wykonaniem tego rozkazu, podobnie jak i z wprowadzeniem zaleconych ulepszeń, i zakomunikował wynik obliczeń o wytrzymałości stropów Urzędowi Inspekcji Budowlanej dopiero w dn. 17 b. m. Obliczenie to przeprowadził prywatny inżynier Drukarni Mazowieckiej i zalecił wstawienie pod podłogę, na której stoi maszyna rotacyjna, blindaży wzmacniających.

Wobec tego Drukarnia nie będzie mogła być uruchomiona aż do chwili przeprowadzenia koniecznych poprawek, które usuną zagrażające bezpieczeństwu publicznemu braki techniczne.

Łańcuch na obozy Czerwonego Harcerstwa

Tow. Z. Piotrowski wpłaca 2 zł. i wzywa t.t.: D. Kłuszyńską, L. Wasilewskiego i T. Tomaszewskiego.

Tow. R. Jasiński wpłaca 2 zł. i wzywa t.: Wojciechowskiego i ob. ob. Dziembowskiego, Ponieckiego i Burego.

Tow. Deptuła wpłaca 2 zł. i wzywa t. t. W. Starengę, J. Odrobinę, K. Maxamina i J. Borskiego wraz z Zielińskim.

„Zwycięstwa“ kapitalizmu a rzeczywistość

TO NIE BYŁA KLĘSKA

Cała prasa burżuazyjna obwieściła, że wynik Szwajcarskiego referendum nad wnioskiem o „inicjatywie kryzysowej“, t. j. o walce aktywnej z kryzysem przyniósł „druzgocącą klęskę“ obozowi robotniczemu, z którego wyszedł.

Tymczasem „Przegląd Gospodarczy“, organ „Lewjatana“ jest odmiennego zdania. Stwierdziwszy, że przyjęcie wniosku oznaczałoby rozpoczęcie „metodami inflacyjnemi“ wielkich robót publicznych i doprowadziłoby do dewaluacji oraz, że obawa przed tem zapewniła większość przeciwnikom wniosku, zaznacza:

„...jednak większość bynajmniej nie tak znaczna, aby na przyszłość poręczyć jednolity i konsekwentny kierunek szwajcarskiej polityki gospodarczej. Odrzucony został... pomysł ratowania się z kryzysu kosztem waluty, ale *pozytywnych wskazań dla jego zwalczania brak*“. (Podkr. nasze).

Niechże więc prasa burżuazyjna zestawi swoje kłamliwe informacje z powyższemi uwagami. Dodajmy, iż genewski organ socjalistyczny „Le Travail“ powiada, że liczba głosów na rzecz „wniosku“ przewyższyła przewidywania.

Większość wynosiła zaledwie 140.000 głosów na miljon głosujących. Zwolennicy wniosku uzyskali nowe 100.000 głosów w stosunku do liczby podpisów. Trzy kantony i dwa pół-kantony przyjęły wniosek (w Bernie: 90.000 gł. przeciw 78.000), w trzech innych większość przeciwna była minimalna. Najciekawszy jest wpływ, jaki „wniosek“ zdobył sobie w szeregu okręgów na masy chłopskie.

Pod adresem „Przeglądu“ możemy jednak zauważyć, iż myli się, pisząc, że cały problem obracał się dokoła zagadnienia dewaluacji. Paryski „Journal des Finances“ pisze: „walka polemiczna trochę zmyliła opinję zagraniczną co do znaczenia tego referendum. Twierdzono, że lud szwajcarski miał do wyboru między utrzymaniem franka i dewaluacją. To nie jest ścisłe“.

Ochrona płac i cen rolniczych, zmniejszenie zadłużenia chłopów i rzemieślników, rozwój przemysłu, kontrola finansów i karteli — wszystko to nic ma mieć wielkiego znaczenia! Jedyna sprawa — to waluta, choćby nawet ludność była pogrążona w nędzy i beznadziejności! Oto poziom rozumowania obrońców upadającego ustroju!

NOWA OFENSYWA ROOSEVELTA.

Roosevelt nietylko nie wycofał się ze swej polityki gospodarczej, ale wystąpił do nowej ofensywy, naprzekór znanemu wyrokowi Trybuunału. Nowa NRA., coprawda okrojona została już uchwalona przez Kongres. Rząd z całą konsekwencją, posiłkując z jednej strony presją podatkową, a z drugiej — zachętą dostaw i kontraktów — zabiegać będzie o utrzymanie w praktyce przepisów o płacach, czasie pracy i t. p., które dawniej gwarantowały „kodeksy“ T. zw. „ustawa Wagnera“ regulować ma pozycję związków zaw. oraz sprawę umów zbiorowych. Oczywiście — zmusza przemysł do stosowania się do przepisów „nielegalnych“ już kodeksów prócz polityki Rządu jeszcze siła organizacyj zawodowych i groźba potężnych strajków. Rząd zamierza przeprowadzić swój projekt robót publicznych i nowy administrator robót Hopkins liczy na zatrudnienie w najbliższym czasie 3 i pół milj. bezrobotnych.

Dla zapewnienia podstawy ubezpieczenia od bezrobocia i starości prezydent proponuje zwiększyć podatek dochodowy i od spadków.

Z PARODOKSÓW KAPITALIZMU

Majowe sprawozdanie, Brytyjskiego Ministerstwa Handlu wykazuje wzrost zarówno eksportu jak importu. Jeśli chodzi o wywóz — to wzmógł się najbardziej w przemyśle żelazno - stalowym i w maszynowym, zresztą jest również wzrost wywozu węgla i produktów bawełnianych. Przez pierwsze 5 miesięcy w r. b. wywóz wynosił 173,5 milj. funtów, o 16 milj. więcej, niż w r. 1934.

Jakkolwiek rozmiary produkcji w Anglji wzrosły do poziomu z r. 1929, jakkolwiek handel zagraniczny wykazuje poprawę, jednak liczba bezrobotnych wynosi dziś 2.300.000 wobec 1.181.000 w roku 1929.

Przez ostatnie dwa lata wydajność pracy na robotnika wzrosła o 12 proc. Jest — to wynik racjonalizacji i mechanizacji, których kapitalizm nie wyrównywa przez odpowiednie posunięcia w dziedzinie społeczno - gospodarczej, a przedewszystkiem — skrócenie czasu pracy.

OBROTY ZAGRANICZNE A WALUTA.

Wspomniany raport angielski podkreśla wzmożenie handlu zagranicznego w krajach, które zrezygnowały ze złotej waluty lub zdewaluowały ją („non-gold coutries“).

Zaznaczyć należy, że ostatnie sprawozdanie **francuskie** świadczy o ogromnej redukcji handlu zagranicznego. (Import spadł w 1935 r. o miljard 700 milj. fr., eksport — o 645 milj. fr. wobec pierwszych pięciu miesięcy r. 1934).

Majowy eksport Niemiec spadł wobec przeciętnej z r. 1934, spadł poważnie import.

O katastrofalnym stanie obrotów Włoch już pisaliśmy.

Zaznaczyć jeszcze należy, że Niemcy zaczęły już realizować swój plan dumpingu.

Poszczególne przedsiębiorstwa zostały — jak słychać — obciążone opłatami 2 — 15 proc. na popieranie eksportu. (W.)

Kręte drogi „porozumienia“ z „Trzecią“ Rzeszą

WĄTPLIWE WYNIKI UKŁADU.

Rzeczoznawcy morscy Niemiec i W. Brytanji ustalili, że tonnaż pancerników ograniczony ma być do maximum 25 tys. tonn, krążowników do maximum 8 tys. tonn, łodzie podwodne budowane mają być w rozmiarach od 600 do 800 tonn, personel niemieckiej marynarki wojennej ustalony zostaje na 35 tys.

Jeśli chodzi o etapy budowy w ciągu 7 lat, to **porozumienie tu nie zostało — podobno — całkowicie osiągnięte.** Również zgoda Niemiec na **nieużywanie łodzi podwodnych przeciw statkom handlowym wyrażona została tylko warunkowo.**

POSZCZEGÓLNE NASTĘPSTWA UKŁADU.

Prasa włoska, krytykując nadal układ londyński, stwierdza, że naruszył on zasady porozumienia Stresy. Francja i Anglja będą musiały—wobec wzrostu potęgi Niemiec — przerzucić swe siły na morze Północne. Włochy wzmocnią się na morzu Śródziemnem, a Japonja — wobec wycofania większej części sił angielskich z Dalekiego Wschodu—będzie tam jeszcze bardziej czynnikiem decydującym.

„POKÓJ NA RATY“.

P. Ribbentrop jest zadowolony z układu londyńskiego. Oświadczył, że idea pokoju zbiorowego, t. j. „załatwienia wszystkich spraw naraz“ i rozstrzygnięcia odrazu problemów wszystkich państw była „robotą na opak“. P. Ribbentrop jest za „pokojem na raty“. Niemcy chcą układów dwustronnych, jak londyński, który spowodował „przełamanie lodów“ i „uelastycznienie sztywnej sytuacji“ (?) Jest to, zdaniem jego, droga do współpracy Anglji, Niemiec, Francji i innych narodów.

ROZMOWY RZYMSKIE.

Z komunikatu urzędowego, ogłoszonego po pierwszej rozmowie min. Edena z Mussolinim wynika, że przedmiotem narad były nietylko sprawy układu londyńskiego i paktu lotniczego, ale również kwestja Paktu Naddunajskiego w sprawie Austrji oraz zagadnienie zorganizowania bezpieczeństwa zbiorowego w Europie. Eden wyłożył Mussoliniemu wszystkie argumenty angielskie, które skłoniły Rząd Brytyjski do zawarcia układu z Rzeszą oraz pogląd na Pakt Lotniczy.

ZGODNOŚĆ WŁOCH i FRANCJI.

Po rozmowie z Mussolinim, ambasador francuski w Rzymie, de Chambrun, oświadczył przedstawicielom prasy, że między Francją a Włochami istnieje zgodność poglądów co do sprawy utrzymania pokoju w Europie.

U kresu nerwów ludzkich

Wiadomo, czem dla nędzarza są nakazy płatnicze. Wiemy o tem nawet ze wzruszającej filipiki (przedwyborczej!) p. Miedzińskiego przeciwko urzędom skarbowym. Ale skutków tego samobiczowania obozu „sanacji“ jakoś nie widzimy“.

Albowiem każdy bezrobotny, który cudem wywalczy sobie maleńki warsztacik pracy w jakiejkolwiek dziedzinie, staje się zaraz osią czułego zainteresowania fiskusa. Nakazy podatków państwowych i samorządowych sypią się, jak z rogu obfitości. Potem kronika przynosi suchą, a jakże tragiczną w swej wymowie notatkę:

Władysław Jurgielaniec, ubogi straganiarz z rynku drewnianego w Wilnie, tak się przejął nakazem płatniczym z zarządu miejskiego, że powiesił się w mieszkaniu matki swej przy ul. Szkaplernej 7. Zamach samobójczy nie udał się, bowiem domownicy obcieli w porę stryczek.

Całe pretensje zarządu miejskiego wynoszą 8 złotych.

Rząd „koncentracji“ stronnictw w Jugosławji

Skład osobowy nowego Rządu w Jugosławji jest następujący: premjer i minister spr. zagr. — dr. Stojadinowicz, minister wojny — gen. Żiwkowicz, sprawy wewn. — przywódca Katolickiej Partji Słoweńskiej, — ks. dr. Antoni Koroszec, finanse — Letica, sprawiedliwość — Auer (Chorwat), komunikacja — Spaho (muzułmanin), roboty publiczne — Bobic, b. burmistrz Belgradu, handel — Urbanic, oświata — Stoszowic, rolnictwo — Stanowicz, opieka społeczna — Mikołaj Preka (b. członek partji Radicza), lasy państwowe—Stefanowic, wychowanie fizyczne Komnenowic, ministrowie bez tek Jankowic i Behmen (muzułmanin).

Nowy Rząd opiera się na silnej grupie, złożonej ze wszystkich organizacyj politycznych Państwa. Zadaniem jego ma być pacyfikacja wewnętrzna oraz stworzenie dobrych stosunków z opozycją dr. Macka i Dawidowicza.

Listy do Redakcji

W związku z zamieszczonym artykułem pod tyt. „Afera krośnieńska zatacza coraz szersze kręgi. Rewizje w klubie B. B. — Skutki braku kontroli“.

Na zasadzie art. 22 dekretu w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych Dziennik Praw r. 1919 Nr. 14 poz. 186, proszę uprzejmie o zamieszczenie następującego sprostowania:

Umieszczone w powyższym artykule fakty ubliżające mojej czci nie są zgodne z prawdą, a w szczególności nieprawdą jest abym popełniał nadużycia gazowe na tysiące złotych, czy to sam, czy też do spółki.

Prawdą natomiast jest, że nigdy żadnych nadużyć gazowych nie popełniałem.

Z poważaniem
inż. Aleksander Kaby.

10.000 PTAKÓW ZGINĘŁO.

Z Nowego Yorku donoszą o zniszczeniu przez pożar rezerwatu leśnego pod Beaufort w Karolinie Północnej, w którym gnieździły się dziesiątki tysięcy czapli, w innych stanach Ameryki Północnej prawie doszczętnie wytępionych. Pożar powstał prawdopodobnie wskutek porzucenia niedopałka od papierosa. Pastwą płomieni padło 10.000 ptaków w tem 7.500 młodych. Starsze ptaki nie chciały opuszczać gniazd, objętych płomieniami i usiłowały do ostatniej chwili osłonić pisklęta przed grożącem niebiezpieczeństwem. Inne w poszukiwaniu zaginionych piskląt rzucały się w ogień i ginęły.

Co słychać na świecie?

ZEMSTA KONTRREWOLUCJI

Sąd wojenny, rozpatrując sprawę 61 mieszkańców Turonu, oskarżonych w związku z rewolucją w Hiszpanji, 4 skazał na karę śmierci, 36 na dożywotnie więzienie, 7 na 12 lat więzienia, a 16 uniewinnił.

Po zakończeniu procesu, wytoczonego b. członkom Rządu Katalońskiego, ukazał się komunikat urzędowy, donoszący o skazaniu wszystkich podsądnych na jednakową karę więzienia — 29 lat i 122 dni.

WALKA Z MŁODZIEŻĄ ROBOTNICZĄ

Ostatnio dokonano licznych aresztowań wśród młodzieży robotniczej Wiednia. Pozostaje to w związku z wzmożoną agitacją rewolucyjną.

ZACHCIAŁO IM SIĘ MONARCHÓW

Władze miejskie Hallu (Tyrol) postanowiły zaprosić arcyksięcia Ottona i b. cesarzową Żytę na pobyt w Hallu. Mieszkańcy tego miasta urządzili manifestację na cześć Habsburgów.

Zaproszenie to jest pogwałceniem Prawa Antyhabsburskiego.

CHIAPPE NA WIDOWNI

Znany ze swych faszystowskich sympatyj p. Chiappe, b. prefekt policji, usunięty po wypadkach lutowych 1934 r., został wybrany głosami reakcji (55 przeciw 29) przewodniczącym Rady m. Paryża.

NIE BĘDĄ PŁACIĆ

Niemcy ogłosiły, że — wobec swej ciężkiej sytuacji dewizowej— nie będą swych zobowiązań regulować w gotówce. Wierzyciele otrzymują zapisy dłużnicze ważne do 1 stycznia 1946 r.

ŻYCZENIA PREZ. ROOSEVELTA

Prezydent Roosevelt poinformował członków Kongresu, że jego życzeniem jest, aby jego program zwiększenia podatków i opodatkowania spadków i darowizn stał się ustawą jeszcze w ciągu bieżącej sesji Kongresu. Sesja ta wobec tego będzie przedłużona.

SPRAWA PAKTU O NIEAGRESJI POMIĘDZY JAPONJĄ A ZSSR.

Z Tokio donszą: Ajencja „Kokutsu“ podaje, że według opinji japońskich kół wojskowych zawarcie paktu nieagresji z Z.S.S.R. będzie możliwe tylko pod warunkiem uprzedniej całkowitej demilitaryzacji Dalekiego Wschodu sowieckiego.

***

Dziennik „Dempo Cusin“ twierdzi, że rokowania o zawarcie paktu nieagresji pomiędzy Japonją a Z. S. S. R. trwają od dłuższego czasu i zbliżają się do finalizacji. Minister skarbu Takahaszi miał oświadczyć, że główną przeszkodą podpisania paktu jest kwestja nieodnowienia koncesyj japońskich na rybołóstwo w sowieckich wodach terytorjalnych. Finansowe sfery japońskie podtrzymują myśl zawarcia paktu nieagresji z Z. S. S. R.

STRASZNA KATASTROFA LOTNICZA.

Z Panamy w środkowej Ameryce donoszą o strasznej katastrofie lotniczej, jaka wydarzyła się na lotnisku Medellin, położonem niedaleko Panamy. Aeroplan, w którym znajdowała się argentyńska trupa operowa ze słynnym tenorem i aktorem filmowym Gardelem na czele, zderzył się z samolotem, który lądował w chwili, gdy samolot z trupą operową wystartował w kierunku Kolumbji. Skutek zderzenia był straszny. 17 osób zostało zabitych, w tej liczbie również Gardel.

Wiadomości Sportowe

Pływanie

NAUKA PŁYWANIA DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ W POZNANIU. W Poznaniu od dłuższego czasu nauka pływania w wyższych klasach szkół powszech. jest niemal obowiązkowa.

W b. r. szkolnym na naukę pływaniu uczęszczało ponad 4.000 dzieci z VI i VII klasy szkół powszechnych i wydziałowych. Pozatem ponad 4.000 młodzieży ze szkół średnich również uczyło się pływać.

Na zakończenie roku szkolnego odbyły się w Poznaniu mistrzostwa pływackie szkół powszechnych, do których stanęło ponad 300 dzieci. Wszyscy startowali na 50 m. stylem dowolnym. Uzyskane wyniki są nad spodziewanie dobre.

Poznań stanie się zapewne już wkrótce czołowym naszem miastem pod względem liczby pływaków.

MAGDA LENKEY W POLSCE. Warszawski Okr. Związek Pływacki prowadzi pertraktacje ze słynną węgierską pływaczką Magdą Lenkey, co do jej startu na zawodach w Polsce w b. sezonie.

Zasadniczo start Lenkey w Polsce został zdecydowany. Weźmie ona udział bądź w zawodach o mistrzostwo Polski, w dniach 28 i 29 bm., bądź też w końcu lipca na zawodach międzynarodowych z udziałem pływaków niemieckich.

Szermierka

WŁOCHY MISTRZEM EUROPY W DRUŻYNOWYM FLORECIE. W Lozannie rozpoczęły się szermiercze mistrzostwa Europy. W pierwszym dniu rozegrano turniej na florety drużynowe. Pierwsze miejsce i tytuł mistrza Europy w tej konkurencji zdobyli Włosi, przed — 2) Francją, 3) Węgrami, 4) Austrją.

Sporty motorowe

W wyścigu „Tourist Trophy“, największym międzynarodowym wyścigu motocyklowym na wyspie Man, zwyciężył Stanley Woods na „Motor Guzzi“ .Pokonał on trasę długości 254 mile rozwijając przeciętną szybkość około 142 klm. na godzinę. Drugie i trzecie miejsce zajęli Gothrier na „Norton“.

Dwa znamienne procesy na Górnym Śląsku

(Korespondencja własna).

Przed sądem okręgowym w Katowicach odbyły się dwa procesy, które są poniekąd fotograficznem odbiciem stosunków, panujących od lat już na Śląsku.

Na ławie oskarżonych zasiedli bezrobotni, którzy nie mogąc płacić czynszu, bronili się przed eksmisją. W obu wypadkach stwierdzono pozatem brutalne i bezprawne postępowanie kamieniczników.

W Brzęczkowicach pod Mysłowicami mieszkał bezrobotny Długajczyk u niejakiego Grzeli. Aczkolwiek jako bezrobotny nie był zobowiązany do płacenia czynszu mieszkaniowego, to jednak starał się zapłacić gospodarzowi po kilka zł. miesięcznie, odejmując sobie i dzieciom żywności. Dobra wola bezrobotnego nie wpłynęła jednak łagodząco na właściciela domu, który wysłał swych synów: Augustyna i Franciszka z siekierami, aby wyrzucili bezrobotnego na bruk. Grzelowie wyrąbali siekierami drzwi do mieszkania Długajczyka, wyrzucając mu urządzenie mieszkania na podwórze. Następnie zabrali się do wyrzucenia rodziny bezrobotnego na bruk. Na krzyk żony Długajczyk porwał broń, którą posiadał jeszcze z czasów powstania i strzelił do napastników, raniąc Franciszka Grzelę w ramię. Dopiero wówczas napastnicy uciekli.

Podkreślić trzeba, że Grzelowie nie posiadali żadnej uchwały sądowej o eksmisji. Sąd zasądził Długajczyka na rok więzienia, z zawieszeniem kary na 3 lata. Sędzia przytem ostro potępił brutalność Grzelów.

***

Drugi wypadek dotyczył niejakiej Julji Akczyńskiej z Mysłowic, żony bezrobotnego. Akczyńską chciał wyeksmitować bez wyroku sądowego właściciel domu, Pokuta. Sztuczka ta udała mu się już wobec dwuch innych bezrobotnych lokatorów. Gdy Akczyńska zwróciła sięd o policji o pomoc, powiedziano jej, że bez wyroku nie wolno nikogo eksmitować i A. ma się bronić sama. Niedługo potem wynajął sobie Pokuta niejakiego Michała Białuckiego, który miał Akczyńską eksmitować. Na tle tem doszło do bójki, w toku której Akczyńska oblała Białuckiego wrzącą wodą. Oparzony Białucki stracił jedno oko. I w tym wypadku sędzia zasądził Akczyńską na 8 miesięcy więzienia z zawieszeniem kary na 2 lata.

Wyroki powyższe są dowodem, że i sądy widzą krzywdę jaka dzieje się bezrobotnym. Może te dwie sprawy sądowe przekonają brutalnych kamieniczników, że bezrobotnych nie wolno prowokować.

Tragiczny wypadek w Niwce

Podczas wydobywania węgla z odkrywki kopalnianej w Niwce przez Leona Podrazę, zawaliło się prymitywnie urządzone rusztowanie górnicze. Wskutek tego oberwały się masy ziemi, zasypując pracującego tam Podrazę. Mimo energicznej akcji ratunkowej ofiary wypadku nie wydobyto z głębi szybiku, ponieważ obsuwająca się ziemia utrudnia dostęp do zasypanego.

Tragiczny wypadek na kopalni „Saturn"

Robotnik spadł do głębokiego szybu

(Kor. własna).

Na kop. „Saturn" w Czeladzi wydarzył się straszny wypadek. Pracujący na nadszybiu 27 letni Bolesław Sadowski, zamieszkały w Czeladzi przy ul. Kilińskiego, spadł do szybu, głębokości 240 metrów, ponosząc śmierć na miejscu.

Sadowski spadł na klatkę wyciągową która w tym czasie znajdowała się na dole szybu. Na powierzchnię wydobyto strasznie zmasakrowane zwłoki robotnika, przyczem głowa, ręce i nogi oderwane zostały prawie zupełnie od tułowia. Zwłoki Sadowskiego przewieziono do kostnicy szpitala w Czeladzi.

Według krążących wersyj Sadowski, który był zatrudniony przy t. zw. podchwycie, po sygnale nie zorjentował się szybko i dopiero po chwili chciał wysunąć jakąś zasowę i wpadł do szybu.

Pozatem krążą wersje, że Sadowski skoczył do szybu w celu samobójczym. Właściwego powodu straszliwego wypadku dotychczas nie ustalono.

Kronika lwowska

ZWIĄZEK ROBOTNIKÓW CEGLARSKICH PODPISAŁ UMOWĘ ZBIOROWĄ.

Akcja robotników ceglarskich o zawarcie umowy zbiorowej na warunkach zeszłorocznych skończyła się pełnym sukcesem. Przedsiębiorcy zgodzili się na umowę zbiorową z tem, że dotychczasowa stawka płac została utrzymana. Atak na dotychczasową skalę zarobków spalił na panewce.

Po zawarciu ugody w Inspektoracie Pracy związek zawodowy zwołał na ubiegłą niedzielę w lokalu przy ul. Zielonej 7, wielkie zgromadzenie robotników ceglarskich.

Przewodniczący tow. Szmyrko zreferował przebieg rokowań, przyczem podkreślił, że wysokość dotychczasowej stawki 10 zł. 80 gr. za 1000 wypracowanych cegieł została utrzymana.

Po krótkiej dyskusji Zgromadzenie przyjęło sprawozdanie do zatwierdzającej wiadomości. W ten sposób strajk w bieżącym tygodniu zostanie zlikwidowany.

ORGAN „OBOZU POMAJOWEGO" PRZECIWKO „OBOZOWI".

Tygodnik „Reduta", organ kombatantów połączony z „Tygodniem Polskim", organem miejscowego B. B. W. R., zaatakował w ostatnim numerze nietylko... B.B.W.R., ale i poszczególnych działaczy „sanacyjnych".

Wyrażając swoją uciechę z powodu przeniesienia „Nowych Czasów" z taką ozdobą, jak ich redaktor eks-endek Mejbaum do Warszawy, oskarżył równocześnie „obóz pomajowy", że doprowadził do zamknięcia prawie wszystkich dzienników lwowskich.

Z gryzącą ironją pisze się także o Zdzisławie Strońskim, którego po utracie mandatu poselskiego powinno ulokować się w archiwum. Dostało się także kandydatowi na prezesa B.B.W.R. Dr. Nowak-Przygórskiemu za piastowanie takich 3 mandatów, jak: prezesa B.B.W.R, radnego miejskiego i płatnego syndyka Komunalnej Kasy Oszczędności. Poznać, że zbliżają się wybory. Tej próby spoistość obozu pomajowego napewno nie wytrzyma.

WYBUCH PETARDY W LOKALU SJONISTÓW REWIZJONISTÓW.

W lokalu faszystowskiej organizacji sjonistycznej w Rynku 14, wybuchła petarda. Przy eksplozji ranieni zostali dwaj chłopcy, 13-to letni Mojżesz Werbner (Serbska 2) i 14-letni Efroim Fruchtman (Zamarstynowska 23). Policja wdrożyła w tej sprawie dochodzenie.

Co grają w teatrach lwowskich

TEATR WIELKI: Środa 7.30 „Szkoła podatników".

TEATR ROZMAITOŚCI: nieczynny.

Strajk i lokaut w Czarnej Wsi

(Korespondencja własna)

Na skutek niewyrobienia stawki dziennej przez 48-miu robotników zatrudnionych w tartaku państwowym w Czarnej Wsi przy przeładunku i sztablunku, oraz nie uwzględnienia ich żądań przez dyrektora tartaku, robotnicy ci początkowo nie brali wypłaty, żądając wyrównania do stawek dziennych, a w końcu zniecierpliwieni porzucili pracę dnia 14 b. m.

Do strajku wymienionych robotników przyłączyli się pozostali, w liczbie 452, wystawiając żądania. Strajk trwa solidarnie. Odbyło się kilka zebrań. Nastrój wśród strajkujących mocny.

W odpowiedzi na to Dyrekcja z polecenia Ministerjum Rolnictwa postanowiła zamknąć tartaki państwowe w Czarnej Wsi aż do nowej kampanji, przyczem znajdujące się w tartakach okrąglaki, które miały być przecierane, polecono sprzedać firmom prywatnym. Jako powód zamknięcia tartaków ministerjum podaje fakt, że robotnicy bez poważnego powodu porzucili pracę i w ciągu 4-ch dni nie stawili się do roboty. Przeniesiony został na inne stanowisko dyrektor tartaków Wigura, a to jakoby w związku ze zbyt wysokiemi kosztami eksploatacji, skutkiem czego koszt przecierania drzewa był wyższy niż w innych tartakach państwowych.

Nie wolno dla prestiżu jakiegoś kacyka, w okresie bezrobocia, pozbawić kilkuset robotników pracy. Jeśli, jak twierdzi dyrekcja tartak w Czarnej Wsi mniej daje dochodu, niż inne — to przyczyną tego nie są płace robotnicze, gdyż te ostatnie w Czarnej Wsi są niższe, niż gdzieindziej. Przyczyny tego faktu szukać należy w kosztownej administracji, bądź w nieumiejętnej eksploatacji.

Robotnikom trzeba zaś wypłacić należne im pieniądze i uwzględnić słuszne ich żądania. Wtedy strajk się skończy.

Dnia 24 odbył się w Czarnej Wsi wiec, na którym przemawiali, przypadkowo przejeżdżający przez Czarną Wieś tow. Dubois i tow. Reginela z Białegostoku oraz miejscowi towarzysze. Nastrój panował doskonały. Robotnicy postanowili strajkować aż do zwycięstwa.

Tabela loterji

4-ty dzień ciągnienia I-ej klasy Loterji Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

100.000 zł. — 27573.
5.000 zł. — 68365.
Po 2.000 zł. — 29441 30167.
Po 1.000 zł.—28025 121148 167495
Po 500 zł. — 77161 94129 126277
Po 400 zł. — 52375 57079 97880 108193 130758 132843 147976 149672
Po 200 zł. — 53803 56514 103494 126976 139753 140762 141569 142772 144906 146350 158839 167593.
Po 150 zł.—4728 1809 23331 24330 28515 35095 40340 43369 44666 59190 65947 67101 75375 78647 82918 84728 89136 90828 92095 92286 97496 112665 117998 118303 126415 130147 134136 150094 150398 152704 154739 158421 159819 161497 167920 168107 173393 177221 178594 181299.

Wygrane po 50 zł.

399 1017 105 981 2339 3105 71 386 440 4986 5214 934 6065 232 325 82 667 7144 79 290 306 83 637 8209 48 639 917 10037 105 232 366 415 640 11191 501 672 716 909 12522 712 20 13316 14493 789 15102 16075 652 57 771 17786 18039 616 19 928 29164 220 304 677 708 21665 22041 147 791 947 23283 738 24474 76 517 61 25038 474 597 637 772 842 924 26056 222 575 787 803 27257 661 281 03276 331 665 732 964 29270 304 453 527 75 604 927 30180 580 31018 144 504 892 32088 261 527 65 701 54 850 923 88 33159 91 310 441 57 526 669 734 829 34160 356 86 420 767 825 35425 81 537 39 779 858 904 59 36009 256 650 732 93 924 37015 84 103 772 869 38035 131 387 877 39019 39 214 413 43 642 97 866 40018 344 412 707 29 78 41143 84 524 30 75 626 42360 43000 84 348 743 919 90 44196 269 390 406 578 676 703 840 43 910 45 84 85 45498 628 70 700 97 46345 539 831 47593 453 775 48207 11 30 312 425 453 54 49092 282 540 874 939 93 99

Po 100 zł.

50138 49 67 82 253 499 758 971 51071 179 244 612 36 898 52500 838 47 53001 252 806 909 54344 431 861 904 92 55026 218 90 386 540 672 744 997 56120 470 707 31 961 57068 121 533 82 58005 64 70 157 76 332 737 868 942 59149 72 95 334 623 822 907.

60014 70 176 257 354 414 657 59 64 785 881 61460 615 64 62010 682 801 63080 415 530 92 719 86 64226 421 501 68 79 65032 737 64 910 66031 36 414 937 67059 854 68048 236 774 994 69141 338 458 541 718 910 23.

70842 72 71044 221 439 72160 272 426 566 601 726 51 951 73372 642 71 866 76 94 74117 33 4342 83 555 96 694 802 75204 305 76 488 617 726 76126 82 699 77125 37 652 822 915 78226 46 317 36 748 51 951 99 79965 88.

80283 36 490 542 601 51 89 997 81001 464 563 82291 322 878 920 83076 141 374 56 95 612 73 794 809 84127 94 308 407 11 630 85634 710 861 86370 465 558 658 814 927 87268 471 709 964 79 88170 254 351 640 951 89114 85 548 947.

90674 781 91103 258 500 688 744 91 917 79 92451 630 52 719 964 93001 177 565 631 94198 432 93 99 656 61 997 95014 266 471 682 85 859 96130 213 65 95 631 97316 36 38 411 537 794 804 25 98246 558 67 870 99340 831 50.

100419 62 714 101328 102344 56 103719 104761 105511 106024 177 396 727 817 955 107173 3361 73 446 830 108198 243 810 109110 82 352 55 682 110275 93 385 450 758 111078 143 447 621 743 871 112743 79 113773 80 962 114382 516 804 953 115165 844 116187 342 117018 126 61 97 373 673 806 118045 798 932 119395 910

120003 921 121152 244 591 805 122107 578 715 123046 629 964 124612 125099 427 965 126174 269 354 521 127271 446 606 128603 129615 872 130073 78 387 663 131084 185 423 132266 67 68 779 133122 648774 134156 792 135225 509 882 136299 277 858 137018 398 138079 191 288 790 139058 140030 742 141000 142078 164 220 334 143453 561 740 63 144085 145092 169 511 723 146527 626 755 147531 984 148069 356 149179 150608 151074 423634

152295 657 153227 80 596 726 154409 155242 350 401 156204 90 336 484 542 618 157214 60 300 589 158106 159296 493 561 715 972 160510 57 989 161031 859 95 162041 65 504 612 754 847 163231 319 670 164448 73 165165 561 166193 740 167801 914 168710 169084 136 338 170156 231 77 22 886 171096 176 352 478 172700 173194 395 174562 988 175609 55 927 176655 177010 131 354 597 178484 765 77 913 179416 34 95 558 856 81 180048 70 149 181232 338 182254 785 183116 403 665 700 807 184578.

Wygrane po 100 zł.

1902 2005 136 466 3328 555 5624 829 6188 236 369 88 7328 959 9089 270 315 773 10518 633 11689 709 972 13097 160 65 327 14317 470 539 720 41 817 15067 957 16482 775 17647 853 18228 913 19122 20085 596 21019 119 274 22023 85 93 125 412 55 718 866 23141 312 24061 487 758 862 25046 219 710 74 951 26231 27421 25 762 802 72 28320 707 9695 71 947 30337 31014 39 252 507 32086 100 33777 823 34649 35504 859 36027 557 757 858 916 37488 959 38076 658 968 39635 40030 201 402 22 92 608 41185 253 376 55 892 42369 550 43640 993 44064 136 697 45438 823 46221 504 47838 48017 285 337 49249 356 739 42

50903 99 51456 538 702 26 79 52872 957 94 53168 408 54761 76 55076 168 500 56 705 56057 98 217 451 55 763 94 57782 58156 559 611 68 820 930 68 59206 693 764 60133 229 35 72 396 734 67 61425 580 62366 770 64180 481 833 901 66353 531 994 67404 517 68123 258 370 776 69295 355 70119 561 71049 88 124 522 674 838 976 72610 27 73022 181 207 35 414 547 829 74152 215 39 386 686 825 568 76336 520 77036 356 427 827 923 78823 79324 442 72 656 876 934 80244 654 872 81056 75 76 221 752 82342 83443 658 844 950 84082 638 85107 397 499 851 86195 991 87225 823

90236 642 94 801 91699 712 48 92111 213 86 411 795 93434 661 963 94031 328 321 498 696 95214 411 507 455 96330 473 97064 98 463 930 98115 60 654 99123 836 98

100154 56 236 76 307 877 998 101052 196 261 73 666 809 102200 307 47 932 103060 83 176 321 85 314 453 708 104003 260 429 571 688 105241 300 67 612 959 10668 319 432 537 889 107242 108203 56 74 339 468 860 109078 148 729 51 865 71 110087 92 159 90 821 56 88 111492 807 49 112223 516 741 849 950 113700 815 114079 320 696 711 947 73 115483 625 77 91 116078 87 103 438 664 117127 304 13 622 700 845 73 983 118033 75 616 709 844 979 119033 162 466 120334 46 83 99 666 82 722 121292 310 22 437 86 96 619 883 946 122330 423 611 12325 564 124227 305 577 669 125222 70 342 719 126555 714 81 993 127 177 301 616 870 128103 268 309 75 601 58 730 129095 394 524 95

130184 215 54 318 882 131361 487 634 55 94 796 887 938 132135 227 436 557 78 749 50 80 133499 598 134092 230 334 542 771 852 64 963 135 519 63 626 45 80 136074 277 376 476 585 86 669 730 820 960 137014 421 24 571 680 138006 80 237 584 891 901 139 131 55 384 523 638 770 140671 876 911 126 58 218 400 529 986 80 142116 239 143132 215 440 520 833 989 144299 331 462 500 691 140058 75 205 518 760 146022 191 207 62 99 479 87 612 755 866 147030 67 174 300 596 148042 146 311 789 149477 848 150022 111 220 374 533 854 151071 302 86

152019 226 471 720 832 153135 367 571 798 938 154181 460 93 505 760 967 155031 307 900 156192 331 445 501 62 745 49 958 157419 915 158265 337 581 640 819 88 159098 383 412 77 569 725 864 941 77 160066 231 905 64 161161 210 401 82 512 699 799 959 162009 39 157 203 317 417 614 723 882 163015 800 16498 388 523 730 54 835 55 65114 43 270 452 718 54 91 839 166077 243 50 315 891 167005 197 331 42 590 814 38 64 168006 511 708 868 994 169005 21 162 240 912.

170254 303 53 670 171090 105 30 215 92 385 903 172390 502 173039 234 612 174199 548 606 9 14 921 63 175047 454 730 99 878 95 971 176048 158 456 749 886 177222 517 98 729 886 178045 117 368 708 66 906 55 179110 51 755 889 993 180078 299 459 990 181003 107 478 917 183248 366 562 604 85 728 964 71 184036 57 206 334 61 604 929.

III ciągnienie

Wygrane po 50 zł:

1434 2102 670 3188 656 4187 5293 619 6365 590 7312 20 8877 9193 397

10764 11018 76 226 386 13119 514 14799 16187 585 18080 921 19668.

22307 400 872 950 23816 22454 945 25682 27630 28128 82 210 688 890 927 29804 30200 69 406 31695 32223 407 91 755 33357 34418 46 569 35468 509 64 700 34 80 98 846 84 36112 551 642 37435 595 38066 124 303 83 39199 476 889 961 40090 363 42226 581 671 824 942 44608 707 45696 771 46012 508 879 47635 947 50221 319 51016 423 786 807 53228 54340 41 804 958 55513 57286 491 565 629 737 58240 538 983 60091 697 61289 473 636 731 62004 214 423 761 66 63404 749 64212 94 65102 326 66 520 730 67285 436 524 600 68637 72 969 99 69282 85 420 963 70066 105 96 562 968 71163 65 883 900 73004 759 74035 81 254 608 15 75097 278 315 441 784 938 80 76809 938 47 62 77243 78352 459 858 79096 577 725 80000 108 259 798 959 81212 343 82066 293 630 898 83143 871 974 84219 945 85086 86746 89 96 87977 88312 913 967 89075 203 9 331

90139 273 681 930 92032 141 90 194829 95783 96136 659 97229 464 735 98646 981 99327 553 802 992

100461 954 101163 567 709 192073 358 103013 700 105031 276 558 106479 591 762 107487 108310 796 930 110026 691 111326 112238 302 939 56 113116 542 402 578 761 94 947 114042 805 115665 81 723 922 116181 418 634 117861 905 118119 119064 494

120305 977 121703 876 122088 123060 64 789 805 30 124464 915 125032 113 31 563 953 126170 260 346 549 127252 71 579 839 128041 175 691 129260 379 606 130243 79 605 875 131107 524 805 902 132421 30 987 133223 369 564 134595 909 24 135073 80 137225 763 138461 777 813 963 139300 736 912

140198 468 534 141150 325 617 57 813 142028 537 652 771 143148 798 144636 719 67 847 145476 680 881 146098 147546 679 148017 394 614 814 149471 576 821 150419 151469 153164 265 814 154131 254 81 351 64 829 155283 328 156362 69 768 899 157225 51 542 696 955 159047 572 761 877

160065 808 161141 484 164568 777 165214 166004 757 855 167054 57 541 91 168046 345 788 169760

170275 380 172081 354 643 937 173112 919 174230 235 175317 588 662 89 176015 131 387 468 177412 178026 240 438 179074 527 695 180185 92 181404 182579 797 183122 501 746 899 184346 406 639

Wyrane po 100

746 2285 604 59914 48 7422 8827 12713 13482 550 14480 15946 17454 20971 21292 961 22262 326 23088 270 584 757 24856 25089 555 26105 515 666 27002 623 43 768 878 31099 953 32300 575 816 33108 868 34938 35035 773 801 36641 963 37477 529 78 38008 504 706 39146 797 40967 41889 42244 774 43090 622 44834 47591 805 48140 333 813 49127 529 712 853 983.

50742 51364 52751 53256 57 566 54084 56480 538 773 845 936 58288 330 734 975 92 59307 52 617 60701 61235 394 510 62181 63491 64008 797 65227 67354 814 68721 70428 577 85 647 71374 72330 91 73160 74041 211 715 905 75197 531 715 54 76765 88 77224 358 519 842 78230 754 939 79184 465 691 99 80134 846 923 81245 559 866 82847 84176 934 86331 414 87317 88018 988 89755 81.

91325 879 92718 58 825 93510 94140 898 944 45 95146 938 96147 351 98127 99424 510 92466 101192 102295 103761 859 104915 105879 106239 378 920 107477 108253 404 109114 402 521 961

111804 112820 33 113945 114121 115065 294 651 116132 281 752 117139 326 649 118405 119945 120925 121683 122955 125059 978 126516 128667 799 129337 884 130458 636 131192 132244 394 133898 134032 639 934 135394 136212 67 776 137279 138460

140651 141167 469 142132 84 210 144097 829 145301 146102 705 147003 148118 403 655 149223 387 150031 459 152395 710 153665 154069 827 156266 836 157537 158150 159071 782

160323 794 871 161434 162014 388 488 163323 165420 168059 169124 454

170203 172944 173367 801 174163 174163 250 415 712 832 92 175957 177355 179433 180016 981 181188 406 182144 925 183507 910 184427

IV ciągnienie

Głowne wygrane

50.000 zł. na nr.: 67790.
5.000 zł. na nr.: 110700 132685.
2.000 zł. na nr.: 99308.
1.000 zł. na nr.: 56302 101667 183540.

500 zł. na nr.: 22574 87050 120806 125251 131435 160112 166903 174875.
400 zł. na nr.: 19282 60301 66038 67935 73167 80866 82573 107365 126713 142083 150860 156216 157567 180534.
200 zł. na nr.: 2009 7612 35645 71190 71899 82089 83702 92015 102469 103255 108392 145962 165327 181000.
150 zł. na nr.: 5888 5901 7568 8726 20292 29467 33281 38202 40006 46865 48436 49249 50560 60343 51621 54872 59263 65717 69010 70434 71731 73380 76186 78627 79890 81213 81939 84148 86776 87871 90795 95401 97748 103415 109746 112517 113309 118409 120385 125745 126324 136461 137128 138688 141502 151493 154133 158000 162735 164874 168481 173832 177780 183771

109 316 695 1229 32 334 809 41 67 918 2504 92 863 3192 4774 5201 397 6297 362 842 7304 613 66 788 8829 10300 532 12517 603 13730 16719 17580 18176 334 81 693 954 19588 20144 314 420 21517 22001 172 492 924 23101 336 646 24342 72 625 798 847 76 983 25726 26092 293 571 27118 90 351 29791.

30133 863 31331 33081 627 34101 270 96 401 687 35030 337 501 36417 613 47 52 786 962 88 97 37685 93 38365 971 39243 566 736 805 40049 41164 208 19 393 42219 29 870 44536 968 46952 47247 50 548 48027 428 709 825 76 49012 56 75 371 664 836 50948 51082 217 512 85 656 67 52381 431 502 760 99 53033 69 310 44 54404 88 55171 370 559 689 750 889 937 56350 481 533 612 50 865 57439 58118 55 271 460 770 896 59260.

60660 965 61029 405 964 62457 661 740 54 893 63113 35 497 588 64015 27 167 69 365 465 610 65636 857 66127 585 610 68907 69305 660 752 70111 244 71641 72097 552 73179 454 569 871 74548 75580.

76640 771 874 77986 78633 79044 114 402 952 67 80162 99 225 381 492 703 81052 295 426 848 82374 869 83127 528 84576 603 769 86542 87433 88189 905 89166 500 15 18 28 808 90578 91368 641 92331 20 93592 623 819 96 94419 95754 96300 53 492 548 97768 971 98412 694 99506 859.

100648 101022 173 239 431 78 589 102255 79 579 103151 312 498 631 961 104450 623 105668 70 78 989 106261 813 107286 454 542 837 930 108035 61 564 109032 295 356 715 65 93 924 110465 877 111212 675 112749 113102 447 114485 874 115424 534 653 64 69 831 116406 774 816 927 117055 142 351 696 854 118135 479 641 119123 55 93 288 563 770.

120194 368 770 121512 751 122071 664 123488 124019 60 125784 883 126031 696 922 127608 711 128068 102 72 390 546 643 744 816 129048 140 297 780 997 130035 328 74 872 84 961 63 131118 636 639 132137 619 133806 134120 501 861 136129 32 644 805 961 137622 911 59 138317 539 805 139272 315 825 979.

140832 947 141142 554 70 72 853 916 56 142451 68 143691 144445 967 909 145347 670 771 146278 632 147109 598 652 148199 149204 150107 151012 344 794 978 152138 153511 661 154478 993 155155 156003 6 280 332 157121 670 899 158201 14 159254.

160027 90 529 55 798 162245 760 886 163651 960 164048 506 165149 348 166033 117 629 167013 167 634 168131 169131 428 936 170042 383 850 172008 94 744 957 173062 520 909 58 174399 175123 176308 498 177254 558 178457 930 179132 261 72 644 181125 468 693 702 182192 993 183049 123 680 184302 959.

Wygrane po 100

969 1454 4459 6378 9011 10139 836 11419 13572 14000 328 417 15836 17777 994 18773 900 21094 968 22097 306 537 23997 24307 403 25255 745 980 98 26042 368 496 27195 823 526 29796 860 77 31407 33368 813 34320 477 566 35454 688 36784 911 37473 936 38977 41486 42490 45671 987 46180 257 443 48096 529 788 49760.

50084 835 52137 345 53235 571 54806 13 56599 57332 436 58008 507 671 832 60331 61282 62878 901 63951 79 64176 314 449 65081 66455 68066 248 863 69843 70360 71929 52 72340 73193 74640 726 75674 823.

76951 77240 338 78057 534 79370 81552 82165 83296 376 84060 104 85056 80 86676 811 87670 88447 89280 693 829 97 92332 93583 634 68 94056 95193 96542 813 97805 98599 100211 103397 104745 105403 106328 847 107131 108217 327 53 502 109688 110142 666 111114 113424 114480 97 645 88 11595 117545 118096 750 119062 120405 514 121605 800 952 122374 824 66 123718 125100 676 126512 626 811 127880 129018 866.

130048 322 745 132235 946 133173 134208 583 744 922 135293 136695 137802 138360 70 624 141314 453 140945 142326 143004 144756 145520 843 146180 482 147219 326 148638 916 151592 688 750 152596 727 884 154476 564 842 913 156171 157228 158204 160269 161036 163233 164345 512 608 833 166035 167309 778 168320 76 971 169220 633 171266 818 173319 174811 175361 443 760 176036 159 178051 128 29 798 181101 182607 184298.

Co słychać w Warszawie?

CUDEM URATOWANY OD ŚMIERCI.

Przy ul. Adama Pługa 1/3 w mieszkaniu Bolesława Gutowskiego, prof. Uniwersytetu Warszawskiego, 17-letni syn jego, Tadeusz, uczeń gimnazjum państwowego, kąpał się w łazience. W pewnej chwili młodzieniec dostał ataku epilepsji i, straciwszy przytomność, zaczął pograżać się w wodzie. Znajdująca się w pobliżu służąca prof. G., usłyszawszy charczenie, zajrzała do łazienki i, ujrzawszy, co się dzieje, zaalarmowała 2-ch malarzy, znajdujących się na podwórzu, ci zaś dozorcę domu, Józefa Gondka (co za szybka akcja ratunkowa!). Ostatni przybiegłszy na miejsce, przedewszystkiem wypuścił wodę z wanny, poczem wyjęto nieprzytomnego G., który wkrótce przyszedł do siebie.

ZABITY PRZEZ TRAMWAJ.

W szpitalu dla dzieci (Kopernika 43), zmarł wczoraj 4-letni Szmul Pszenny (Św. Wincentego 8a), który czepiając się wagonu tramwajowego linja „6", na ul. św. Wincentego, dostał się pod koła wagonu, ulegając poważnym obrażeniom.

STARCIE TRAMWAJU Z SAMOCHODEM.

Na rogu Al. Jerozolimskiej i Raszyńskiej nastąpiło starcie tramwaju z samochodem prywatnym. Jadący samochodem inż. 56-letni Arkadjusz Kapliński (Al. Jerozolimska 117), został zraniony. Opatrzono go w ambulatorjum Pogotowia.

5 DODATKOWYCH DNI POBORU WOJSKOWEGO.

Odbywający się obecnie pobór wojskowy kończy się formalnie dn. 28 b. m. Jednak, jak się dowiadujemy, komisje przeglądowe będą działały jeszcze w ciągu dodatkowych 5 dni. Przedewszystkiem chodzi o przegląd tych poborowych, którzy mieli się stawić w dniu pogrzebu Marszałka Piłsudskiego, a którym termin stawiennictwa odroczono na 1 lipca. Potem staną ci, którzy przebyli ekspertyzę szpitalną, część ochotników i poborowi, którzy ze względów usprawiedliwionych spóźnili się do poboru.

ROZTARGNIONA WARSZAWA.

W okresie od 1 do 15 czerwca znaleziono w tramwajach 372 przedmioty, w tej liczbie 35 torebek i portmonetek z pieniędzmi, 131 pojedyńczych rękawiczek, 32 parasolek, 10 beretów, 12 lasek, 9 kapeluszy. W tymże okresie w autobusach znaleziono 60 przedmiotów. Wszystkie znalezione przedmioty są do odebrania w dyrekcji tramwajów miejskich.

NOCNA REWIZJA PIEKARŃ.

Miejska służba zdrowia przeprowadziła na terenie Pragi nocną lustrację piekarń. Oględzinom poddano 21 piekarń, z których 4: Bekiera Bera — przy ul. Jagiellońskiej 16, Ajzenberka Mordki — przy ul. Ząbkowskiej 7, Tymieskiego Feliksa — przy ul. Ząbkowskiej 32, oraz Mazura Edwarda — przy ul. Lubelskiej utrzymane były w warunkach niehigienicznych i z uwagi na robactwo, brudy itp. zostały unieruchomione do czasu uporządkowania.

W piekarni związkowej przy ul. Panieńskiej 9, cały zapas soli bydlęcej, używanej do wyrobu ciasta, zniszczono. Właściciela piekarni pociągnięto od odpowiedzialności karnej.

Nielegalne pośrednictwo

W ostatnich latach wzmógł się ruch robotników sezonowych do Łotwy. Przeważnie udają się tam rolnicy z województwa wileńskiego. Podział i werbowanie robotników leży w ręku województwa, które zgóry określa, z jakich powodów mogą być werbowani rolnicy na roboty sezonowe do Łotwy.

Emigracja do Łotwy stała się popularna wśród ludności wiejskiej. Znaleźli się odrazu oszuści. Otóż we wsi Kowulczyszki, pow. święciańskiego, niejaki Sulkowski Władysław zajmował się nielegalnym werbunkiem emigrantów polskich rzekomo na wyjazd do Łotwy. Za swoje „usługi" pobierał on po 10—15 złotych od osoby. Sulkowski został schwytany przez władze policyjne i odpowiadać będzie sądownie za swoje przestępcze czyny.

Pomimo ciągłych ostrzeżeń Syndykatu Emigracyjnego, pomimo ukarania przez sąd niejakiego Krynickiego Jakóba, działającego również jako pośrednik w werbowaniu robotników do Łotwy, znajdują się jeszcze łatwowierni wieśniacy, którzy bez zastanowienia oddają swoje uciułane pieniądze oszustom.

Co grają w teatrach?

TEATR ATENEUM (Czerwonego Krzyża 20) chwilowo nieczynny.

TEATR WIELKI. Dziś i jutro sukces sezonu letniego, operetka Lehara „Hrabia Luxemburg".

TEATR NARODOWY. Dziś „Wachlarz Lady Windermere".

Dziś abonament 5-K, czwartek 5-L.

TEATR POLSKI. Dziś znakomita komedja „Król" Flers'a i Caillavet'a z Maszyńskim (rola tyt.), Kamińską, Romanówną, Samborskim, Grabowskim, Fritschem, Justianem, Nakoneczną, Z. Chmielewskim i in.

TEATR MAŁY. Przedstawienia zawieszone z powodu zamknięcia teatru na okres wakacyjny.

TEATR NOWY. Dziś angielska sztuka F. i A. Stuartów „Szesnastolatka".

Dziś abonament 5-N, czwartek 5-O.

TEATR LETNI. Dziś farsa muzyczna „Ty to ja" w opracowaniu J. Tuwima.

TEATR AKTORA: codziennie „Chory z urojenia".

TEATR KAMERALNY: Sztuka Marceliny Grabowskiej p. t. „Sprawiedliwość".

TEATR „COMOEDIA": Codziennie o 8 min. 15 sensacyjna sztuka Kruczkowskiego „Bohater naszych czasów".

TEATR NA KREDYTOWEJ. Codziennie „Typ A".

INSTYTUT REDUTY. Dziś komédja A. Cwojdzińskiego „Teorja Einsteina" w reżyserji Osterwy.

TEATR REWJI MIGNON. Dziś rewja „Raj za 100 złotych".

DOLINA SZWAJCARSKA, Szopena 3. Dziś i codziennie o godz. 8-ej wiecz. koncert kapeli „Polska Fanfara".

TEATRY DZIELNICOWE TKKT W KOŃCOWEM STADJUM ORGANIZACJI. Sprawa teatrów dzielnicowych znajduje się w końcowem stadjum organizacji. W najbliższych dniach zostanie mianowany kierownik tych teatrów, który bezpośrednio potem rozpocznie angażowanie odrębnego zespołu artystycznego.

Teatry dzielnicowe podlegać będą organizacyjnie Dyrekcji Generalnej Teatrów TKKT, których artyści będą również występować gościnnie na scenach dzielnicowych. Przewidziana jest również i współpraca reżyserów teatrów TKKT. Przedstawienia teatrów dzielnicowych odbywać się będą w wielkich salach szkolnych (przy ul. Młynarskiej, Rozbrat, na Pradze, w Mokotowie), przeznaczonych i przystosowanych do tego celu przez Zarząd m. st. Warszawy. Próby w teatrach dzielnicowych rozpoczną się 1 września, otwarcie sezonu w końcu września.

Z sali sądowej w stolicy

CZY BYŁ DEZERTEREM?

Wojskowy sąd okręgowy rozpatrywał wczoraj sprawę Jankla Szpigla oskarżonego o dezercję przed 15 laty, w czasie inwazji bolszewickiej.

Jankiel Szpigel był urzędnikiem elektrowni w Mińsku Mazowieckim i cieszył się jaknajlepszą opinją. Aliści przy niszczeniu starych papierów w pułku stacjonowanym w Mińsku Mazowieckim znaleziono w dokumentach, że w r. 1920 zdezerterował z wojska Jankiel Szpigiel.

Podczas rewizji u Jankla Szpigla znaleziono karteczkę pisaną jego ręką „baon zapasowy pułku Mińska Mazowieckiego, 3 kompanja, dla szeregowca Jankla Szpigla".

Szpigiel do winy się nie przyznał i stwierdził że 2 razy dawano mu na komisji kategorję „D", że w życiu nie był w wojsku, że nie wie co to jest kompanja.

Obrońca adw. J. Konarek podkreślił, iż nawet, gdyby stanąć na stanowisku, że oskarżony jest winien, to należy uznać, że nastąpiło już przedawnienie i to z winy władz wojskowych, które przez 15 lat nie interesowały się owym dezerterem, a zaczęły go szukać po 15 latach.

Sąd skazał Jankla Szpigla na 8 miesięcy więzienia, zaliczając mu areszt prewencyjny.

WIDMO KARY ŚMIERCI

Sąd Najwyższy rozpatrywał wczoraj sprawę Jana Lange kupca z Poznania oskarżonego o bestjalskie zamordowanie żony.

Sąd okręgowy i apelacyjny skazał był Langego na karę śmierci.

Obrońca założył skargę kasacyjną.

I. K.

STAN POGODY w/g PIM

Dziś pogoda słoneczna i upalna ze skłonnością do tworzenia się burz, głównie na południu kraju. Słabe wiatry wschodnie i południowo - wschodnie.

Cukier ma znowu podrożeć

Komisja cennikowa spożywczo-kolonjalna stwierdziła, że Bank Cukrownictwa podwyższył cenę cukru dla detalistów. Mianowicie, do ceny worka 100 kg. dolicza się obecnie pewną kwotę za zwrot kosztów worka. W ten sposób cena cukru loco sklep detaliczny kalkuluje się obecnie na 124 zł., podczas gdy cukier w detalu sprzedawany jest po zł. 1 zł. 25 gr. za kg. W ten sposób zysk ze sprzedaży cukru został przekreślony. Powoduje te masowe wyzbywanie się zapasów cukru i rezygnację z obrotu tym artykułem. O ile Bank Cukrownictwa nie zrewiduje uchwały, zagraża podwyżka ceny cukru jak również zmniejszenie się jego podaży na rynku.

Sprawa zmiany kursu linji tramwajowej „0"

Dyrekcja tramwajów miejskich w Warszawie zarządziła z dniem 1 lipca zmianę kursu linji tramwajowej „0". Wozy tej linji nie będą dochodzić do pl. Zbawiciela i ul. 6 sierpnia, lecz tylko do Alei Jerozolimskich.

Cała wielka dzielnica miasta pozbawiona będzie w ten sposób możliwości korzystania z linji „0", która dla ludności zamieszkałej na tym odcinku ul. Marszałkowskiej i w ulicach sąsiednich stanowi dotychczas najdogodniejszą komunikację z Al. Ujazdowskiemi.

Podobno zarządzenie o zmianie kursu linji „0" podyktowane zostało życzeniem, aby publiczność zmuszona była korzystać w większej mierze z biletów przesiadkowych. W rezultacie oznacza to podrożenie komunikacji tramwajowej.

Po skróceniu kursu linji „0" przez ul. 6 sierpnia między pl. Zbawiciela a Alejami Ujazdowskiemi przebiegać będą tylko wozy linji „M".

Robotnicy popierajcie swoje pismo

Co usłyszymy w Radjo?

ŚRODA, 26 czerwca.

6.30 „Kiedy ranne..." 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muz. z płyt. W przerwie o godz. 7.20 Dzien. por. oraz Pogad. sport.-turyst. 8.05 Aud. dla poborowych. 8.20 Progr. na dzień bież. 8.25 Wskaz. prakt. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Wiadom. meteorol. 12.05 Dzien. południ. 12.15 „Koncert dla naszych letnisk i uzdrowisk" (muz. lekka). 13.00 Chwilka dla kobiet. 13.05 „Nastrojowe drobiazgi muzyczne" — gra kwintet sal. 15.15 Przegl. giełd. 15.25 Wiad. o eksporcie. 15.30 „Zwyczaje i obrzędy w pieśni białoruskiej". Chór białoruski. 16.00 „Czy warto robić zapasy na zimę" — (odcz. teor. ż. dom.). 16.15 „Muzyka współczesna dla niedowiarków" — (Muz. niem. i pols.). 16.50 „Wędrówka Joanny" — powieść E. Szelburg-Zarembiny (rec. proz. pow.). 17.00 Pieśni w wyk. Izy Rola. Przy fort. prof. L. Urstein. 17.15 Fantazje operowe z pł. 18.00 Skecz p. t. „Wiosna w mieście" — Br. Winawera. 18.15 „Cała Polska śpiewa" — z żołnierskiej doli — dawne piosenki. 18.30 „Listy od dzieci". 18.40 „Życie kult. i artyst. stolicy". 18.45 Utwory w wyk. Orkiestry fortepianów z pł. 19.05 Progr. na dz. nast. 19.15 Konc. rekl. 19.30 „Z rytmem tańców narodowych" — kon. 19.50 „Świat się śmieje" (przegląd humoru zagran.) red. Karpińskiego i J. Minkiewicza. 20.00 „O worku lnianym" — pogad. roln. 20.10 Muz. sal. z pł. 20.45. Dzien. wiecz. 20.55 „Obrazki z życia dawnej i współczesnej Polski". 21.00 Koncert Chopinowski w wyk. Al. Brachockiego (z Katowic). 21.30. „Józef Piłsudski w dobie rewolucji", odczyt. 21.40 Fr. Chopin: Sonata wiolončz. g-moll op. 65. w wyk. T. Lifana i J. Lefelda. 22.05 Wiad. sportowe. 22.15 Mała orkiestra P. R. W przerwie o godz. 23.00 Wiad. meteor. dla kom. lotn.

Niebezpieczny kochanek

Bywają różni kochankowie. Zazdrośni i sentymentalni, tkliwi i kapryśni, lękliwi i zaborczy, mdli i interesujący. Całą galerję przymiotników można dodać do tego słowa zużytego i wyblakłego, uważanego przez niektórych za anachronizm i zastępowanego przez nowoczesną nazwę „przyjaciel".

Przedziwnem zarządzeniem losu Joan Blondell, gwiazdeczka Hollywoodu, spotkała się z człowiekiem, który został jej niebezpiecznym kochankiem. W jaki sposób zasłużył na ten niezbyt zaszczytny przymiotnik, dowiedzieć się można z uroczej komedji, której tytuł brzmi *„Niebezpieczny kochanek"*. *Niebezpiecznego kochanka* zobaczymy już za kilka dni na ekranie kina Majestic. (x).

Nasza rubryka

MŁODY CZŁOWIEK lat 20 poszukuje pracy w charakterze woźnego, gońca, lub robotnika. Poprzednio pracował jako cynkownik wytwórni lin stalowych. Oferty do Administracji dla „Cynkownika".

WYKWALIFIKOWANA nauczycielka (magister praw) poszukuje odpowiedniego zajęcia w Warszawie lub na wyjazd. Referencje. Udziela lekcyj. Zakres gimnazjalny. Specjalność: łacina, matematyka, fizyka. Tel. 637-21.

Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Czerwona Dama".
APOLLO: „Bengali".

AKRON: „Walka o prawdę" i „W krainie snów".
ANTINEA: „Eskimo" i „Poskromiciel".
AMOR: „Twe usta kłamią" i „Flip i Flap w Legji".
AS: „Noc cudów" i dodatki.
ATLANTIC: „Pościg za cieniem".

COLOSSEUM: „Dama i bokser" i „Muszę być młody".
COLOSSEUM MAŁE: „Poskromiciel" i „Kocha, lubi, szanuje".
CORSO: „Czarna perła" i rewja.
CAPITOL: „Urwis" i „Scampolo".

CASINO: „Niedokończona symfonja"

CZARY: „Miłość cowboya" i Buster Keaton.
FAMA: „Małe kobietki".
FILHARMONJA: „Powrót Frankensteina".

FORUM: „Eskimo" i „W 80 minut naokoło świata".
FLORIDA: „Miasto widm" i „Flip i Flap".
HELJOS: „Ludzie w bieli" i „Slim".
ITALJA: „Wróg we krwi" i rewja.
KOMETA: „Wonder bar" i rewja.

LOS: „Buntownik".
LUX: „Pieśń kozaka".
MAJESTIC: „Szczęście na ulicy".

MASKA: „Świat się śmieje" i film polski.
MEWA: „Jakiej miłości pragną kobiety" i „Przy drzwiach zamkniętych".
MIEJSKI: „Nasi chłopcy marynarze".

MUCHA: „Niepotrzebne dziceko" i „Noc dla ciebie".
OKO PRASKIE: „Człowiek, który zabił", „Kiki".

PALACE: „Miłość w aucie" i „Hopla".

NOWA TOMBOLA: „Viva Villa" i „Rzymskie skandale".
POPULARNY: „Teraz i zawsze", „Shańbiona" i rewja.
PETIT TRIANON: „Dama od Maxima" i „Sobowtór".
PAN: „Księżna i chłopiec hotelowy".

PROMIEŃ: „Królowa niewolników" i „Powrót Szerloka Holmesa".
PRAGA: „Zuzu" i „Azef".
ROXY: „Dwie sieroty".

RIALTO: „Mężczyźni w niebezpiecznym wieku".
RIVIERA: „Młody las".
STYLOWY: „Mała mateczka" z Fr. Gaal.

SOKÓŁ: „Jej szampańska noc" i „Wielkomiejska symfonja".
SFINKS: „Turbina 50.000" i „Dobroczyńca ludzkości".
ŚWIATOWID: „Nie chcę wiedzieć, kim jesteś".
TON: „Uwodzicielka" i dodatki.
UCIECHA: „Petersburskie noce".
UNJA: „Jej czar" i rewja.

Redaktor odpowiedzialny: STANISŁAW NIEMYSKI.

Odbito w drukarni Sp. Nakładowo-Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.